

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	v upravnistvu prejemani
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5-50
na mesec 2—	na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Čredništvo: Knaflova ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izbija vsaki dan središnji tovarniški in prometni.

Inserti veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserti itd. to je administrativne stvari.

Pocenoma številka velja 10 vinarjev.

Na pisma naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 28—
pol leta 13—	pol leta 13—
četrt leta 6-50	četrt leta 6-50
na mesec 2-30	na mesec 2-30

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakica.

Upravnistvo: Knaflova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke

je imel dne 17. avgusta sejo, v kateri se je posvetoval o tekočih zadevah. Glede na dogodke poslednjih dni je sklenil izvrševalni odbor sledečo

izjavo:

I. Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke odklanja in obsoja vsa rušenja obsebi umevne strankarske discipline vsak poskus takozvanega samostalnega postopanja katerekoli posebne združitve v stranki in naglašati zlasti, da bode z gospodi zapniki vedno le po svojem predsedstvu stopal v dotiko.

II. Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke izreka svojemu prvemu podpredsedniku, gospodu dr. Ivanu Tavčarju, sprico vseskozi nesnovanih napadov na njegovo osebo in čast, svoje neomajano in popolno zaupanje in konstatuje, da so ti napadi prihajali od strani, kateri mora vodstvo stranke odrediti sleherni pravico in legitimacijo, govoriti v imenu stranke. Istotako zavrača izvrševalni odbor sumničenja, da je kak član izvrševalnega odbora inigral proti potrditvi župana Hribarja, ter izjavlja, da stoji v tem vprašanju na stališču brezpogojne strankarske zvestobe napram načelniku stranke, ljubljanskemu županu.

Nesreča države.

Povodom cesarjeve 80letnice so bile zlasti v dunajskih listih čitati gostobesedne razprave o vseh izpremembah, notranjih in zunanjih, ki jih je doživela habsburška država v dolgi dobi, kar nosi Franc Jožef I. cesarsko krono. Te izpremembe so res velike in globokosežne in pomenijo velik napredek, ali če so dunajski listi pisali, da se je habsburška monarhija v tej dobi iz policijsko-absol-

lutistične države izpremenila v zavešče sreče, svobode in blagostanja vseh njenih narodov, velja to samo za Nemce in za Madžare, ne pa tudi za Slovane.

Čast cesarju. Vemo, in sto in sto dejanj posvedočuje to vsemu svetu, daje imel cesar vedno najboljše intencije, da je v njem do popolnosti razvit čut pravičnosti in da želi iz vsega srca blagor vsem svojim narodom. Toda cesar ne more vsega sam in ne ve vsega, kar se godi v državi. Izročil je svojim svetovalecem, kot konstitucionalen vladar mora upoštevati nasvete svoje vlade in med tistimi, ki stoje okrog prestola, ni nobenega, ki bi mogel in znal dati cesarju dober svet.

Nesreča habsburške monarhije je, da zadnjih sto let ni imela nobenega velikega državnika. Ministri so prihajali in odhajali, sistemi so se menjavali, vladalo se je zdaj proti temu, zdaj proti onemu, zdaj s sladkorjem, zdaj z bičem, a vsi ti možkarji so bili šušmarji brez talenta in brez velikih idej, ki so živeli in vladali po etničnem načelu »fortwursteln« in prepuščali skrb za prihodnost vladarju.

Pokojni nemški cesar Viljem I. je nekoč izrekel preznačilne besede: »Avstrijski cesar ima več kot dvajset ministrov, a kadar je treba kaj važnega storiti, mora to sam opraviti.« — S tem je pač dovolj povedano.

Cesar je pač vladar habsburške monarhije, gospodstvo pa ima v rokah birokracija, in ta birokracija je danes ravno taka, kakor je bil tedaj, ko je prvi francoski cesar o njej izrekel svojo uničevalno obsodbo. In ta birokracija, kakor je nesposobna in zanikrna, je vseskozi nemškega mišljenja in uravnava vse svoje delo po koristih nemškega plemena in ne po koristih države in celokupnosti. Ta birokracija je izvir vsega zla, ta birokracija uničuje cesarjeve intencije in cesarjeve prizadevanja, ta birokracija tlači Slovane, da bi tako podprla nemštvo, in ta birokracija je največ kriva, da je monarhija pač za Nemce domovina sreče, ne pa še tudi za Slovane. In nad to birokracijo ni nobenega državnika, ki bi cesarju natočil čistega vina, ni nobenega, ki bi imel resilno idejo, kako uravnati državo, da bi bili vsi njeni narodi srečni.

Bog visoko — car daleko! O tem, kar se godi v državi, o krivicah, ki se gode slovenskim narodom izve cesar le to, kar mu povedo njegovi svetovalci in le v tej obliki, kakor mu povedo ti svetovalci. In to je nesreča za nas in nesreča tudi za državo, zlasti ker nima noben drug narod na ohranitvi države takega interesa, kakor Slovenci. Nemci komaj čakajo, da pridejo pod Hohenzollernee, Italijani imajo Italijo za svojo pravo domovino, Madžari streme po polni samostojnosti — vsak teh narodov ima zagotovljeno prihodnost, tudi če bi Avstrija razpadla. Edino Slovani nimajo izven Avstrije nobene prihodnosti in zato je moč in ohranitev Avstrije življenjski interes Slovanov. A kje je državnik, ki bi to spoznanje praktično uveljavil? Ni ga, in to je nesreča za državo.

Deželna električna centrala.

Klerikalni državnozborni kandidat prof. Jarc je te dni krošnjarij po Beli Krajini in si je skušal pridobiti zaupanje pri volilcih z mnogostevilnimi, dostikrat naravnost gorostasni obljubami. Sicer pravi ljudski pregovor, da obljuba dolg dela, toda izkušnja uči, da si klerikalci zaradi takih dolgov niso nikdar glav belili. Kaj so klerikalci vse obljubovali, dokler so bili v manjšini. A čim so dobili moč v roke, so pozabili na vse obljube; le nase in na svoje ožje prijatelje niso pozabili. Prof. Jarc je obljubil Beli Krajini ne le različne zlate gradove, nego celo električno centralo. Gorenjska naj jo dobi pri Kranju, Bela Krajina pa neke pri Vinici. To Jarčevo obetanje električne centrale za Belo Krajino zasluži, da se mu posveti posebno poglavje v zgodovini volilnih sleparij. Da se je prof. Jarc sploh upal tako govoriti, kaže gotovo, kako slabo mnenje o razumnosti volilcev ima.

Električna centrala! Pri Kranju jo hočejo klerikalci po sili zgraditi, dasi ni prav nobenih predpogojev za njeno uspevanje. Ko bi mi bili hudobni, ko bi mi svoj strankarski interes postavljali nad korist dežele in davkoplačevalcev, bi morali še podpirati klerikalce, kajti najboljši strokovnjaki so prepričani, da spravi ta centrala deželo v velikanske denarne stiske, da prouzroči zvišanje doklad in da onemo-

goči za dolgo vrsto let vsako napravo v korist drugim delom dežele. Kako lahko bo iz tega kovati politični kapital! A ker nam gre za javno korist, ker ne maramo posnemati klerikalcev, ki postavljajo svojo strankarsko in osebno korist nad vse druge interese, zato bomo slej kakor prej povzdigovali svoj svarični glas proti napravi, od katere nima dežela nič dobrega pričakovati.

Projektirana „Überlandzentrale“ pri Kranju je blaznost. To je sodba odličnega strokovnjaka, s katerim smo imeli priliko govoriti.

Električna „Überlandzentrale“ pri Kranju, ki je snuje dr. Lampe, je projekt brez prihodnosti, ker zanjo ni predpogojev. V Avstriji ni ne ene take naprave, niti v tako naprednih industrijskih deželah, kakor so Češka, Moravska in Šlezija ter Nižja Avstrijska. Naposled ugneje v teh deželah vendar tudi imeti tako pametne ljudi, kakor sta dr. Lampe in prof. Jarc, a dasi imajo vodnih sil v izobilju, niso še nikjer napravili takega poskusa.

Take centrale, kakršno snuje Lampe pri Kranju, Jarc pa pri Vinici, imajo samo na Nemškem, a še tam se večinoma ne rentirajo, zlasti ne v agrarnih pokrajinah, kakor je to šele pred kratkim prizal duša električnega trasta na Nemškem, tajni svetnik Emil Rathenau.

Rathenau priznava, da se „Überlandzentrale“ na Nemškem največkrat ne zidajo zato, ker so potrebne, marveč za to, da tovarne prodajo svoje stroje, za temi tovarnami stojiče banke pa napravijo kupčije. V to svrhu so na Nemškem ustanovili celo posebne „Treuhandgesellschaften“, ki občinam in deželam posojujejo denar in grade centrale — potem pa naj dotična dežela ali občina skrbi, kako bo svojo elektriko prodala. Ustanovitve „Überlandzentral“ na Nemškem ni posledica tega, ker so dani pogoji za njih procvit, nego so finančne operacije, ki so se posrečile samo v najbolj industrijskih krajih, drugod pa nikjer. Če pomislimo, da je izdelovanje strojev za električne centrale na Nemškem na jako visoki stopnji in da morajo te tovarne gledati, da stroje tudi prodajo, se ne smemo čuditi, da je bilo zgrajenih toliko central, ki prouzročajo sedaj prizadetim deželam samo stroške in škodo.

Kadar enkrat centrala stoji, je treba gledati, da se na kateri koli način ustvari konsum električnega toka. A Rathenau priznava, da je to silno težko in da se malokdaj posreči. Centrale, ki so v prvi vrsti navezane na kmetijske odjemalce, so po njegovi sodbi izgubljene. Celo kmetovalca na Nemškem se ne more sprijazniti z elektriko in rabi stare stroje. Kmetovalci in mali obrtniki tudi nimajo denarja, da bi si nabavili potrebne stroje. „Die Landwirtschaft und das Kleinergewerbe ist der schlechteste Konsument“, pravi Rathenau, ker smatra elektriko za luksuz in ker jo rabita samo tedaj, če je cenejša od vsake druge moči.

Tudi upanje, da bodo centrale zaslužile pri razsvetljavi mest, se je na Nemškem le izjemoma izpolnilo. Tudi v največjih mestih so samo glavne ulice sijajno razsvetljene, druge pa le za silo, v trgih in vaseh pa se pri razsvetljavi nič ne zasluži, ker je za obrestovanje in amortizacijo napeljava več treba, nego je zaslužka. „Die Ingenieurleistung ist der Absatzleistung bedeutend voraus“, končuje Rathenau in vidi v tem vzrok, da „Überlandzentrale“ celo na Nemškem ne morejo drugod uspevati, kakor najbolj industrijskih krajih.

Če je tako celo na Nemškem, kjer je vendar kmetijsko in obrtništvo na vse drugačni stopnji, kakor pri nas, potem je pač več kot gotovo, da bo Lampetova centrala pri Kranju vzela žalosten konec, Jarčeva na Vinici pa se sploh ne bo nikoli gradila in ni bila tozadevna obljuba nič drugega, kakor pesek v oči!

Gospodarske zveze 3 slovanskim jugom.

(Za I. slovanski narodno - gospodarski kongres sestavi Arnošt Kréša, profesor na trgovski akademiji v Brnu.)

II.

Cehi, ki so se izselili iz domačih pokrajin, so si odpeljali seboj dobre gospodarske stroje, znali so si jih naročati iz stare domovine in so skrbno gospodarili. Obdajali so polja z mejo, niso pasli na njih v škodo setvi, orali so dobro, gnojili, mlatili, redili so živino, delali so od jutra do

LISTEK.

Trubadur.

Prisrčna prijateljica sta si bila. Prvemu je bilo ime Peter, drugemu Pavel. Peter je bil slok in šibek, opek v lica in plah v oči, Pavel pa rdečat in plečat ter zagorel v obraz. Sla sta počasi po tih gozdni poti, ko je pobleketavala skozi šumeče vejevje večerna zarja. Peter je tožil Pavlu o svojih bolečinah:

»Zdi se mi, da ne ljubim ženske, da ljubim tisto zvezdo, ki sijje visoko nad vsemi, ali da ljubim solnce samo. Daleč so tisti časi, ko sem bil poslednji trubadur, pa so se nenadoma povrnil. Natanko se spominjam, kako je bilo. Vsaki dan sem kupil nagelj, vsaki dan sem zložil pesemco. Z nageljnino in s pesemco sem se napotil k nji, ves trepetajoč, tako vdan, blagoslova željan, kakor gre veren kristjan k veliki maši. Če sva bila sama, sem pokleknil prednjo, izročil sem ji oboje, nagelj in pesemco, ter sem ji poljubil roko, poljubil jo tako narahlo, da sem se komaj dotaknil tistih belih prstov. In nato... nič! Danes nagelj in pesemca, jutri nagelj in pesemca; sam ne vem, kako je bil navezadnje domoljen ta čudni rožni venec. Petnajst let je minilo odtistih-

dob. Užil sem vrhano mero ženske ljubezni, skoraj sem se je bil preobdel. Najlepše pesmi se človek naveliča, najsvetejša resnica je nazadnje banalna. Rad sem imel ženske, toda... kako bi rekel po mladeniško... svetega ognja ni bilo več. Z resnim obrazom nisem mogel govoriti o ljubezni, o sreči, o blebi luni, o tihih zvezdah, o ponočnih solzah in o vseh tistih rečeh, ki se zazde človeku smešne, kadar spozna, da se pravi po slovensko: »rad te imam« in ne »ljubim te...« Ni bilo tistega v meni, kar imenujejo razočaranje — to je kislja stvar, ki jo poznajo le poetje in starci. Ženska je lepa reč, to je lepa reč in drugače ni; zdi se mi, da je to popolnoma dovolj za pametno uživanje. Ne govorimo o ženski duši, temveč spoštujemo rajši njeno frizuro... Take so bile moje misli do teh zadnjih časov, ko se je prerodil v meni rajni trubadur... Ti veš, kako je lepa; to se pravi, ti ne veš, ker si rekel, da je lepa le za silo. Me ni pa je bilo in še zdaj mi je tako, da sem privikal spoznal resnično žensko; in začel sem verovati v angele božje. Morda je to znamenje starosti. Šega je, vsaj v naših krajih je šega, da se človek na stara leta spomni na katekizem ter se vrne v cerkev. Pred petnajstimi leti sem nosil nageljne in pesemce; tudi zdaj jih nosim. Vas, kakor je bilo: nageljni in pesemce in

drugače nič. Najine besede so, kakor bonboni, zato rajša govoriva po nemško; slovenščina ni bonbonska, mi nismo imeli Hainbunda in nimamo Marlittovke. Beseda »srček« je napol ironična, »holdes Herz« pa je bonbon. In tudi klečim pred njo, tako klečim, da se niti njenih kolien ne dotaknem... Kaj da počneva? V obraz, ji gledam, v tisti beli, čisti obraz, ki se tiho in sladko sklanja nad menoj. Ona posluša moje pesmi, pokuša moje bonbone. Bilo bi samo še treba, da si oblečem žametne jopiče, petelinje hlače, svilene nogavice, ter si obujem solne s pentlo. Bog naju varuj prešerne besede, posvetnega pogleda, hude kretnje! Dovoljen je vzdihljaj, znamenje sladkega hrepenenja, tudi je dovoljen pogled v nebo. Piševa pa si tudi pisma, polna solzomolnih besed... »Ein süß' Geheimnis birgt mein Herz...« Vse je bilo lepo in prijetno; kolikor je bila sreča smešna in staroverska — sreča je bila. In ta sreča je minila, minevala je počasi, da sam nisem vedel kdaj in kako. Nenadoma sem opazil, da klečim pred živo žensko, žive ljubezni vredno. Vroče je vzklopelo v meni, spreletelo me je, kakor ogenj od glave do nog... planil bi bil, objel bi jo bil, pritnil jo k sebi, istanil ji sapo in dušo... Pa: »Ein süß' Geheimnis birgt mein Herz...« In Marlittovka... in Hainbund... in povadiga-

vanje oči... Nikoli prej nisem vedel, kaj in kakšno da je trpljenje zaradi ljubezni; mislil sem, da so bili iznašli to trpljenje nemški poetje iz romantične dobe. Zdaj ga poznam in ga občutim. Vsaki dan nagelj in pesemca, bonboni in »holdes Herz...« drugače ne sme biti, bilo bi vse končano, bi niti bonbonov ne bilo več. Saj ni prepovedano govoriti o posvetni ljubezni, toda govoriti je treba v verzih. Moje uboge ustnice jecljajo nemanje verze, moje ubogo srce jeclja o dušiči, koprneči ljubezni. Zadnjič sem ji bral ognjevitte jambe Romeove; slovela je na zofi pred menoj; njen beli obraz, narahlo zasenečen od temnih las, je bil sam, kakor pesem o ljubezni. Plamen izduše pesnikove mi je bil segel v glas in v lica; bral sem do konca. »Ah, kako divno!« je rekla in je zaspala... Rešitve ni. Palim se ob tem ognju in ne morem stran. Če slečem zvonkobesednega trubadurja, ostane zaljubljeni Peter, ki bo slisal ob prvi uri, ob prvi prešerni besedi, ob prvi hudi kretnji: »Mein Herr, was soll denn das? Odstranite se!...« Tako je moja zgodba, taka moja bridkost. Povej, če moreš, kam drži pot iz te predpustne noči!

Tako je pripovedoval ubogi Peter. Pavel je verno poslušal, nato je šel k nji še tisti večer, objel jo je in poljubil, ter jo je ljubil vse lepo dolgo noč.

Ivan Čučar.

Kolesarji, pozor!

Res, lep parček sta bila gospod Joško in gospodična Nifa! Joško simpatičnega obraza, kateremu so dajale na angleški način pristrizene brke nekaj izraz odločnosti, gibljivih udov in vitežkega nastopa, — same lastnosti, ki uganjajo ženskemu svetu. Nifa pa zelo duhovita in prijetne zunanosti. Le pomislite! Klasično lep obraz nekoliko interesantno-temne polti, velike temne oči in črni lasje! Kaj čuda, da sta ugajala drug drugemu in postala kmalu prav dobra prijatelja! Nifi so bile misli nanj vedno dobrodošle, Joško pa je pustil svoje prejšnje veseljaško življenje ter se posvetil popolnoma svoji Nifi in tudi svojemu poklicu, to pa le, kolikor je bilo ravno neobhodno potrebno. Obdržal si je le dva prijatelja, a še tema se je posvečal le takrat, kadar se Nifa ni utegnila baviti z njim. In dobro sta se imela! Joško je bil dober pevec, znal je neštivilno slovanskih in romanskih narodnih pesmi in eno nemško ter spremljal svoje petje s kitaro, ali pa je Nifa igrala klavir. Poleg ljubezni in umetnosti pa sta gojila tudi šport: oba sta bila namreč dobra in vneta kolesarja, kar je za njiju usodo bilo velikega pomena.

Nekoga popoldne — bil je takrat izjemoma lep dan — se pe-

vecera in so si malih prigrisov darili krasna posestva. Bili so vedno dober vzgled bratom Hrvatim in Srbom glede gospodarstva in rabe strojev. In tudi zdaj v vaseh, kjer žive Čehi, Srbo-Hrvati, gosposdijo ravno tako dobro kakor Čehi. Med Srbo-Hrvati so se ohranile do sedanjih dni rodbinske zadrage, predvsem v bivši vojaški granici. Cel rod ima skupno posestvo polja, poslopij, živine in orodij. Odprodati se sme kaj od temeljnega premoženja le v dobah največjih stisk, dolžnost pa je imetje spet dopolniti. Cel rod dela v korist zadrage in posameznika in posameznik v korist sebi in rodu. Zadrugo vodi najresnejši in najizkušenejši član (tudi žena). Pravico udeleževati se posvetovanj in svetovati ima vsak član od tistega časa, ko je zmožen delati in dela. Ko so končana dela zadrage za skupno imetje, lahko člani zadrage delajo za zasebno korist izven zadrage. Potom zadrage je poskrbljeno za potomce, kajti zagotovljeno imajo bivališče in zemljišča. Zal da je zadrug vedno manj, ker je dovoljeno, da se razderejo, vendar je tudi zakon v varstvo zadrug. Res je, da posameznik po razdelitvi lahko sam gosposdijo s svojim premoženjem, ali če obuboža, ker je kot posameznik slabšeji, mu nikdo ne pomaže. Rečevež v Hrvaški in Slavoniji ni toliko, kakor v naših deželah, vendar jih je več kot preveč, posebno v Liki in na obali. Domovina, ki je na ravninah tako bogata, ne nudi v gorah vsem svojim otrokom dovolj hrane, tako da se deloma vsled revščine, deloma pa tudi izvajenosti od raznih agentov, selijo v Ameriko. Grozno je gledati, kako vsak mesec, včasih tudi vsakih 14 dni odpluje iz Reke izseljeniška ladja s Srbi in Hrvati. Nekateri od njih imajo za vratom privezano tablico iz lepence ali iz lesa z imenom in krajem dela v Ameriki. Nabašje jih v medkrovi in odpeljejo, izseljenci ne morejo zadržati solz in v solzah izgubljajo rodne bregove izpred oči.

Peljejo se v neznane, pogosto negotoljubne pokrajine, da bi se trudili in potem vrnilo z zaslužkom ter po možnosti poplačali zadolženo imetje, ali pa namesto izgubljenega kupili drugo.

Ko bi tako delal doma, bi ne bilo treba proč, toda doma ga je sram. V novejši dobi skuša omejiti izseljevanje »Savez srpskih zemljoradničinskih zadruga« in hrvaška »Poljedelska banka« ter parcelacijska banka s tem, da kupujejo posestva, jih parcelirajo, prodajajo na odplačila zemljišča revnim domačinom in jim kreditirajo orodja in živino. Isti ustavi imajo s svojimi filijalkami ogromne zasluge za prebivalstvo s svojim vplivom na znižanje obrestne mere. Na Hrvaškem in Slavonskem je doslej mnogo posojilnic, ki so pogosto v posesti nekoliko ljudi, katerim donosajo velik profit. Posojajo na 12%, 14%, 16%, da, poznani slučaj iz leta 1907, ko je taka posojilnica posodila nekemu kmetu 1000 K na 22%. Nek je izplačala posojilnica, ki ima delniškega kapitala 60.000 K, za leto 1907 nad 60.000 K čistega dobička. Izrabljajo silno majhno izkušnjo in razgled kmetov. Ali naj se čudimo, če mnogi kmetovalci vkljub rodovitnosti dežele propadajo! Rafajsenke sicer sicer skrbje za izboljšanje. Da je, akoravno imajo veliko režijo, kajti imeti morajo mnogo stalnih informatorjev, vendarle denar za 7% s provizijo vred in bodo počasi popolnoma našim enake. Iste rafajsenke so si letošnjo zimo izposile osnove naših zimskih šol in živinskih zavarovalnic po vzoru moravskih in živahno so jih jele ustanavljati.

Ljeta na sprehod po beli cesti, ki se vije med prijaznimi gozdovi. Lepa narava, vsa v zelenju, ju je tako očarala, da nista skoro nič govorila, še manj pa pazila na pot. Le sree jima je bilo močnejše in srečevali so se pogledi, polni najudanejših ljubezni.

In zgodilo se je, kar se je moralo zgoditi! Nesreča pač nikoli ne počiva! Toda Nifa ni bila niti prva niti zadnja žrtev takih vabljivih sprehodov. Ženske so pač neprevide!

Nekako potrta sta se vrnila v mesto. Preteklo je nekaj časa. Prej tako vesela in živahna Nifa se je v kratkem času neverjetno izpremenila. Če si šel mimo njenega okna, nisi slišal več onega zvonkega smeha kakor prej. Petje je utihnilo, kitara se je menda nahajala med staro šaro in zdelo se je, da je tudi klavir stopil v nezaznani pokoj. Pa kako bi naj bila Nifa igrala klavir, saj ni mogla vsaj začasno ne, ker je morala — pestovati. To je bil tudi vzrok, da je postajala od dne do dne otožnejša. Včasih so jo nadlegovale močne misli, misli na prihodnost, veselila je ni nobena stvar. Kadarkoli je ogledovala predmet svojega pestovanja, so jo polile solze in obupno je vzkliknila: »Kaj bo, kaj bo z mano! O ta nesrečni izprehod, kako se maščuje nad mano! Za samo eden padec, pa tako

Zemlja je na Hrvaškem in Slavonskem zelo rodovita. Plošno zemljo je okoli 95%, skalo vitoga in močvirnega sveta 5%. Gozdi zavzemajo 35% sveta, pašniki 12% in vinogradi 1%. Polja je 47%. Najrodovitnejši je Srijem, Posavje in Podravje. Mnogokrat je svet tako izviran, da ne prenese niti gnoja in gnoj sežgo. Najbolje se obnaša koruza (okoli sedem milijonov hektolitrov na leto), pšenica (3½ mil. hkt.), krompir (3½ mil. q) in piča (nad 3 mil. q). Pri nas se prodaja že dosti hrvaškega deteljinega semena in praški semenarji si dajo gojiti posebno seme kumar na Hrvaškem in v Slavoniji. Zna se hrvaške melone, čebula in fižol.

Seno se kosi večinoma le enkrat na leto, potem pa na travnikih pasejo. Gotovo pa bi se pri dobrem zamažanju in osuševanju moglo kositi tudi trikrat na leto.

Sadjarstvo je dobro razvito, največ je sliv. Mnogo se jih izvažajo svežih, sušenih ali vkuhanih pod imenom »sturskih« ali »bosanskih« na Dunaj, v avstrijske alpske dežele in v Švico, da celo na Francosko, Nemško, Angleško in Švedsko. Mnogo se že iz njih in iz drugega sadja slivovke je mnogo. Poleg tega si pa skoro vsak gospodar že slivovko sam. Najboljša in pri nas dobro znana slivovka je »srijemska«.

Vinarstvo se ni na višini dobe pred »filoksero«, napreduje pa prav veselo in se skoro vsako leto posreči, ker dobro zori. Nam bi prijalo gotovo bolj kot marsikatero avstrijsko. Pred letom je priredila hrvaška gosposdarska zveza razstavo vin v Pragi in upati je, da se bodo hrvaška vina pri nas priljubila. Brnenska »Zadruga« že naroča iz Hrvaško - Slavonškega.

Ogromno bogastvo ima Hrvaško - Slavonsko v gozdih. Slavonški hrast in bukev je najboljši v Avstro - Ogrski. Njih kakovost je videti v silnem izvozu v druge avstro-ogrsko dežele, v Italijo, Francijo, Anglijo, Belgijo. Cena lesa se ravna po bližini železnice. Mnogo žag obdeluje debela za stavben les, deske, parkete, kurivo, že se lesno oglje in izdeluje čreslovina.

Živnoredja je skrbna v zadnjih letih in to po vplivu gospodarskih družtev. Med govejo živino je videti že mnogo pingavkega, simentalkega plemena in drugih zlahtnih plemen. Reja ovac se dviga, reja koz pa je popolnoma prenehala, kajti bila je razširjena predvsem v goratih primorskih krajih, ker se pa goli kraški griči pogozdujejo, se na njih ne smejo pasti koze. Izvažajo se mnogo prašičev in konj. Za oplemembo konj je okoli 200 zrebčaren. Vsa kolo-dvor ima staje in mostiče za nakladanje živine. Izvažajo se v alpske dežele, na obalo in v Italijo. Od perutnine se proda ven mnogo kokoši in puranov. Trg z jajci je živahen na Nemško, Angleško in Francosko. Iz Hrvaško - Slavonškega se izvažajo kože, ki se v tujini izdelujejo v fine in najfinejše vrste, posebno na Angleškem, potem se pa pri nas prodajajo. (Letos o počitnicah so se začele pripraviti za ustanovitev hrvaško - češke usnarne.)

Za trgovino med Hrvaško - Slavonijo in nami so važni ti - le plodovi: Slavonsko koruzo kupujemo na Dunaju ali v Budimpešti in puščamo dobiček drugim, akoravno bi ostal pri direktni zvezi z gospodarskimi društvi ali pa s Čehi na Hrvaškem-Slavonskem v slovanskih rokah. Podobne zveze sem posredoval v lanskem letu, toda prepoved izvoza v nemirnih dobah koncem leta 1908 in v začetku leta 1909 je imela tak

strašna kazen! In moja čast! Dosedaj še nisem padla nikoli, to je bilo prvič. A kako grozne posledice! O da bi se ne bilo nikoli zgodilo to, kar se je zgodilo! In kadar jo je obiskal v teh težkih dnevih njen oboževatelj, mu je tožila z bridkimi besedami svojo nesrečo. Če jo je tolažil, da bo že bolje in da naj prenaša voljno, kar ji je prinesla usoda, ga je s pikrimi besedami zavrnila: »Ah kaj usoda! Zakaj si me pa vabil tako dolgo na tisti vzprehod, da sem se udala! No, to vse bi mi bil že lahko prihranil! Kaj bi rekla moja dobra mamica, ako bi to zvedela! Niti ene noči ne bi mogla več zatisniti svojega očesa! Oh, oh! In zakrila si je obraz in plakala. Videla je, da so taki očiti segali Joško globoko v srce. Tedaj pa se ji je zopet zasmilil, naslonila mu je svojo glavo na prsi in ga skušala pomiriti. »Ne bodi hud, dragi moj!« mu je rekla, »ker te tako žalim, saj veš, koliko trpim! Nisi ti sam kriv, tudi jaz sem kriva. Oba sva kriva, saj veš, kako je bilo takrat! Se bo že kako obrnilo na boljše! On pa jo je sočutno gledal, pogladil jo po lasih in molčal.

Počasi so jima potekali neveseli dnevi. Toda nobena reč ni večna in čas je najboljši zdravnik. Po dolgem času je tudi Nifi in Jošku zasijalo

vpliv, da smo dobili mesto zahtevanih 100 vagonov le 2. Letos bo morala halja.

Trgovina s slivami je večinoma v rokah dunajskih Nemcev in Židov. Nam nekaj dat za presnjo dobička. L. 1907 je veljal v Okučanih kilogram lepih sliv 12 do 14 vin. Zavijanje velja 2 vin. za kilogram, dovoz na Dunaj in poraba grov okoli 4 vin., v celem 18 do 20 vin. In na Dunaju so se prodajale iste »bosanske« slive za 32 do 40 vin. kilogram. Profitiral je torej prekupevalec dosti denarja. Čehu, ki sem ga v to kupčijo prisilil, se je posrečilo v treh tednih profitirati 4000 K, pri razmeroma malen nakupu. Sladke marmelade in vkuhane hrške, marelice, breskve hrvaško - slavonskega izvira kupujemo tudi pri tujih firmah.

Slavonskega lesa, hrastovega in bukovega je v naših krajih dosti, in sicer v obliki parketov. Surove dešice kupujejo madžarske firme, poglavito v Budimpešti, iz Hrvaško-Slavonskega, suše jih in obdelavajo in preplavljajo z njimi nas. Največji dobiček imajo seveda v Budimpešti. Dela se pa že tudi na ustanovitve hrvaško - češke parketarnice. Doba va bo dobra ne le nam, temveč zaradi bližine morja tudi v tujino. Velika parketarnica, ki izdeluje popolnoma gotove parkete, je samo ena na Hrvaško - Slavonskem, in sicer v Zagrebu. Za lesno industrijo bi se morali mi Čehi kot dobri lesarji bolj brigati in se združevati z že vpeljanimi firmami. Sedanja konjunktura v lesu je sicer neugodna, ne sme se pa pozabiti, da se bo izboljšala.

Kože in dobro čreslovino bomo gotovo raje in bolje kupovali na Hrvaškem, nego pri tujih firmah ali prekupevalcih.

V jeseni leta 1908. bi lahko nakupili plemenite živine na Hrvaško-Slavonskem dosti in jako poceni, ker je primanjlovalo piče, krmljenje z rezanico in slamo pa je na Hrvaškem znano skoro le Čehom. Tudi so nas v to njih zadrage vabile, pa z majhnim uspehom. Izrabili so to spet drugi.

Edino podjetje na Hrvaško-Slavonskem prinaša dobiček naravnost nam, in to je akcijska cukrarna v Osieku, financirana in ustanovljena od »Živnostenske banke«. Cukrovka je bolj sladkorna nego pri nas in z ozirom na splavnost rek, bližino morja in balkanskih dežel, bi se tu dobro godilo nekoliko cukrarnam. Hrvaško - slavonskih pivovaren, ki pa ne varijo niti od daleč tako dobrih piv, kot so naša, je jako malo, in vendar neso primerno več. Če hoče piti Hrvat ali Srb nekaj boljše, pije pivo. Cena piva je še enkrat tako visoka, kakor pri nas.

Ne bom izdal nobene tajnosti, če povem, da »Kolinska tovarna« začne prihodnje leto z gojitvijo in sušitvijo cikorijske na Hrvaškem.

Mlekarnam bi se godilo imenitno.

Dobro bi se tam godilo našim tovarnam za čokolado in fine bonbone, fina toaletna mila, železno in pločevinasto robo, emajlove posode, češko fino obuvale in rokavice, slamičke, bazarske in drobno blago, ponarejene dragulje, umetne cvetlice, porcelan, steklo, medikamente, godbene instrumente, šivalne in pletilne stroje ter motorje.

Nekateri naše banke so v živahni zvezi s Hrvaško - Slavonijo. Od zavarovalnic ima filijalko v Zagrebu samo naša »Slavija« za zavarovanje proti ognju.

Na trgovska potovanja je treba pošiljati doli starejše, reprezentativne osebe. Hrvati in Srbi so kavalirji in ne ugaja jim pretirano vsiljevanje in neskončno besedovanje, kar neka-

solnce sreče. Kajti roka, ki si jo je bila Nifa pri res edinem padcu s kolese — in še to po lastni neprevidezosti in nepazljivosti svojega kavalirja — zelo nevarno poškodovala, je zopet ozdravela, tako da je ni bilo treba več nositi v obezi in je »pestovati«. Operacija, ki bi ji bila morda vzela roko in katere se je tako bala, je postala nepotrebna. Potolazila pa se je sčasoma tudi njena kolesarska čast radi nesrečnega padea. A vendar, koliko je bilo skrbni, bolečin in žalosti! Danes pa je Nifa ravnostako vesela in srečna kakor je bila prej, in ž njim seveda tudi njen zvesti Joško. Petje se je povrnilo, Joško je poiskal svojo zaprtašeno kitaro in ji izvajlja brežčee glasove in tudi klavir je zopet nastopil svojo službo. In veselje in sreča sta večja, nego sta bila kdaj prej. Onemu pa, ki čuva nad nami ubogimi zemljani in brez katerega volje ne pade baže niti las s človeške glave, kaj šele kolesar s kolese, se hočeta izkazati hvalečna s tem, da se napotita v najkrajšem času v njegovo svetlo in prejemata sedmi sv. zakrament. Upajmo, da se jima ne pripeti zopet kak padec!

Vi kolesarji pa pazite bolje na svoje nečine opremljavalke in jim priporočajte previdnost, da ne bodo padali — s kolese!

Čehi mladi potniki prav radi delajo. Šlihiš o tem dosti pritožb in opomb. In treba je, da se nauči tisti, ki hoče doli z uspehom potovati, hrvaško in srbsko. Nemški in madžarski agentje govore na Hrvaškem hrvaško, mnogo naših pa nemško, akoravno bi s češčino večkrat več opravili.

Hrvaško - Slavonsko je tudi z mineralijami dobro založeno. Premoga je največ v varaždinski župi in pod Fruško goro, železo v bivši vojaški granici in v samoborskem pogorju, baker tudi pri Samoboru, apnenec pri Beočinu, kjer je velika cementarna, žveplo pri Radboju in Ivančici, precej mogočni vrelci nafte pri Moslavini, Bacinolu in Petrovem selu. Zal, da je dobivanje teh rudnin zaradi slabih železničnih zvez doslej slabo, ali pa je — prej živahno — iz tega vzroka prenehalo (baker, žveplo).

Načrt novega kazenskega zakona.

Dr. Alojzij Kokalj.

XXI.

Ako je pa storilec vprizoril goljufijo tako, da si je neupravičeno izmisli ukaz kake javne gosposke ali si neupravičeno nadel pravice oseb iz javne službe, potem se ga pa kaznuje s težko ečo od nega do petih let, ali pa z lahko ječo od treh mesecev do petih let. Poslednja kazen je pa tudi tedi izreči, ako je storilec obrtoma že nevaren tujemu imetju ali ako presega z dejanjem združena škoda vsoto 500 K.

Ako se je pa dejanje izvršilo z veliko prekanjenostjo in če iz dejanja izvira večja škoda presega vsoto 500 kron, potem se pa storilec kaznuje s težko ali lahko ječo od nega do desetih let. Ravno to kazen je pa tudi tedaj izreči, če se je z dejanjem težko škodovalo več oseb in tedaj, če storilec obrtoma ugrablja tuje imetje in če z njegovim dejanjem združena škoda presega znesek 500 K.

Kaznivega dejanja goljufije pri zavarovanju se pa okrivijo oni storilec, ki kako tako stvar, ki je zavarovana proti propasti, poškodbi, izgubi ali tatvini, uniči, poškoduje ali na stran spravi v namenu, da bi sebi ali kakim tretji osebi ustanovil krivičen zahtev od zavarovalnice. Storilec pa zapade isti kazni kakor vsak drug goljuf. To določilo bode posebno dobrodošlo raznim zavarovalnicam, proti katerim se posebno rado od premetnih goljufov uprizarjajo v večjem slogu zasnovane goljufije.

Kaznivega dejanja goljufivega zapeljavanja k izselitvi se pa okrivijo oni storilec, ki v namenu, da bi naklonil dobiček sebi ali tretji osebi, pregovori koga, da gre s trehuhom za kruhom v inozemstvo, a mu po preji obudi v to svrhu kako zmoto ali pa zvito izkoristi že obstoječo zmoto. Kazen za to dejanje je lahka ječa od enega tedna do enega leta. Ako se pa izvršuje to kaznivo dejanje obrtoma, potem je pa spoznati na kazen težke ječe od enega do pet let ali na kazen lahke ječe od treh mesecev do pet let.

Nadaljno kaznivo dejanje goljufije je pa sleparstvo. O sleparstvu je pa tedaj možno govoriti, ako kdo na umeten način izmika stvari iz avtomatov, ne da bi kaj plačal in pa tedaj, ako si je kdo z obuditvijo ali z zvito uporabo zmote preskrbel brezplačen pristop k odplatnim predstavam ali razstavam ali pa brezplačno vožnjo na takih vozilih, ki zahtevajo za svoje vožnje plačilo. Kazen za te vrste kazniva dejanja je pa lahka ječa ali zapor do dveh tednov ali pa denarna kazen do 200 K. Denarna kazen je pa le tedaj dopustna, če je upravičenec oškodovan samo za neznamno vsoto. Kakor razvidimo iz teh določil, vzeli je načrt pod svojo kazensko zaščito tudi na javnih krajih razpostavljene avtomate, kakor tudi gledališča vseh vrst, vsake vrste javne prestave in razne razstave in pa železnice, parnike, tramvaje in druga vozila, ako so le proti plačilu na razpolago običajno.

Načrt pa jemlje tudi poseben oazir na rodbinsko razmerje in sicer tako pri kaznivem dejanju goljufije, kakor tudi kaznivem dejanju sleparstva. Ako se je namreč goljufija zgodila v rodbinskem razmerju, potem se sme storilec kazensko preganjati le tedaj, ako to zahteva poškodovanec. Poškodovanec pa sme to svojo zahtevo tudi prekliliti. Ako pa poškodovanec zahteva kazenski pogon in ako noče prekliliti te svoje zahteve, potem se pa goljufijo v rodbinskem razmerju kaznuje le z lahko ječo ali zaporom do šestih mesecev. Nasprotno pa kaznivo dejanje sleparstva, ako je bilo zagrešeno v rodbinskem razmerju, sploh ni kaznivo. Le-te tajeme, katere najdemo pri kaznivih dejanjih goljufije in sleparstva s ozirom na rodbinsko razmerje, ne more le odobravati, ker veje iz njih izhajajo nasprotje.

Načrt pa navaja v tem poglavju sklopa tudi druga določila o do-

stavi kazni. Načrt namreč še določa, da se sme poleg kazni na prostosti, ki zadene storilca radi prestopa goljufije, izreči še denarno kazen do 2000 kron. Ako se je pa storilec radi pregreška ali hudodelstva goljufije ali goljufivega zapeljavanja k izselitvi oboodilo v kazen na prostosti, potem se mu pa sme kot nameček dati še denarna kazen do 20.000 K. Vsporedna denarna kazen poleg kazni na prostosti se nam zdi prav umestna in pravična, ker se bode z njo goljufa, ki se nepošteno lovi za dobičkom, zadelo ravno tam, kjer ga bode najbolj bolelo, to je na njegovem mošnjičku.

Oškodovanje upnikov.

O kaznivem oškodovanju upnikov pa obravnava 28. poglavje našega načrta. Kot taka kazniva dejanja pa smatra naš načrt goljufivo krivo, podpiranje posameznega upnika, oškodovanje tujih upnikov, nemarno krivo, pomanjkljivo vodstvo knjig s strani prezadolženca, mešanje v konkurzno postopanje, obrežuspešenje prisilne izvršbe, oškodovanje zastavnih in uporabnih pravic in zvišanje dosege kredita; poleg tega pa ima naš načrt še skupna določila o odgovornosti vodij družbenih, združnih in društvenih podjetij in pooblaščenec.

V tem poglavju bomo našli več novih in takih določil, katera se morajo le odobravati, katere navaja načrt pod splošnim imenom: mešanje v konkurzo. Ravno v tem poslednjem oziru smo v sedaj veljavnem kazenskem zakonu bridko pogrešali primernih določil, vsled česar se je že opetovano dogodilo, da se je v konkurznem postopanju na nedopusten način in na kvar celokupnosti udeležnih upnikov spletkarilo in mešarilo, ne da bi imeli na razpolago taka zakonita sredstva, s katerimi bi se lahko napravilo takemu spletkarjenju in mešanju prav radikalno konec. Naš načrt je v tem oziru predvidnejši, ker ima taka določila, vsled katerih bodo našti pošteni trgovci, ako postane načrt kdaj zakon, ravno z ozirom na ta določila z veseljem pozdravili njegovo uzakonitev. Po teh splošnih opazkah naj pa preidemo na posamezna, v tem poglavju obravnavana kazniva dejanja.

Kaznivo dejanje goljufive krive zagreši oni, ki je popolno plačilo vseh svojih, ali vsaj nekaterih upnikov s tem onemogočil, ali prikrajšal, da je delež svojega imetja prikril, na stran spravil, prodal, ali uničil, si izmisli ali pripoznal neobstoječo obvezo, ali sicer zmanjšal svoje imetje. Kazen za to dejanje je pa lahka ječa od treh mesecev do treh let. Kazen težke ječe od nega do petih let, ali lahke ječe od šestih mesecev do petih let je pa tedaj izreči, če je storilec ravnal iz posebno grde in umazane sebičnosti, ako je to kaznivo dejanje že poprej enkrat zagrešil, ako so dolgovi posebno veliki in če znatno presegajo aktivno imetje, ali če je končno storilec svoje trgovske knjige, katere je imel voditi, na stran spravil ali uničil. Na še strožjo kazen, in sicer na kazen težke ali lahke ječe od enega do deset let je pa tedaj spoznati, če je bilo vsled storilčevega dejanja večje število oseb težko oškodovanih.

Kaznivo dejanje podpiranja posameznega upnika je pa tedaj podano, ako kdo potem, ko ni bil več v stanu vse svoje upnike, ali pa vsaj nekatere popolnoma poplačati, podpira posameznega upnika na škodo ostalih upnikov. To kaznivo dejanje se pa paznuje z lahko ječo od dveh tednov do dveh let. To določilo je sicer pomanjkljivo, četudi zelo umestno, ker so prezadolženci doslej le premnogokrat in preradi tako prakticirali, da so šli nekaterim upnikom z raznimi sredstvi tako na roko, da so ti prišli do popolnega pokritja in plačila, dočim so se vsi drugi upniki obrisali. Na drugi strani bi se pa po našem mnenju moralo to določilo razširiti tudi na one srečne upnike, ki se dajo tako »podpirati« od strani prezadolženca, ako jim je bilo prezadolženčevo upno stanje znano. Ako zakon označuje eno in isto dejanje kot kaznivo tedaj, ako je zagrešil prezadolženec, bi bilo pravično in logično, če bi enaka usoda doletela tudi onega upnika, ki poznavajoč stanje in namen prezadolženca, ne odkloni take, interese ostalih upnikov oškodujoče »podpore«. Upajmo, da se bode to določilo svojedobno še v našem smislu izpopolnilo ali pa črtalo, ker sicer ne bode doseglo onega namena, katerega bi po intenciji našega načrta moralo doseči.

Kaznivega dejanja oškodovanja tujih upnikov se pa okrivijo oni storilec, ki brez dogovora s prezadolženecem prikriva, na stran spravi, prodal ali uničil del prezadolženega imetja, ali kdor neobstoječo pravico uveljavlja proti prezadolženčevemu imetju, da bi s tem naklonil sebi, prezadolženec, ali kakim tretji osebi neupravičen dobiček, in to na škodo drugih upnikov. Kazen za to dejanje je lahka ječa od treh mesecev do treh let.

Ako je pa stvar resna in pa se umazane sebičnosti, in ako je to dejanje že poprej katerikoli zagrešil, potem naj se ga pa kaznuje s težko ječo od enega do petih let, ali pa s lahko ječo od 6 mesecev do 5 let. Ako se je pa z dejanjem težko oškodoval, več ljudi, potem je pa spoznati na kazni težke ali lahke ječe od enega do 10 let. Iz teh določil razvidimo, da stremi načrt z ustanovitvijo ostrih kazni po tem, da bi, kolikor moč ome- moglil vsako sleparjenje s preza- dolženčevim imetjem in da bi tem potom obvaroval celokupnost upni- kov kolikor moč vsake škode.

Hotel „Bahnhof“ in nemški hotelir Paar na Jesenicah.

Priloga „Grazer Tagblatt“ št. 226 letos „Deutsche Stimmen“ priobčuje dopis z Jesenic 16. avgusta pod naslovom: „Ein k. k. Finanzwachmann als nationaler Hetzer“, v katerem se podtika tukajšnjemu finančnemu stražniku g. Slobodniku, da lovi na Jesenicah dole tuje in jim priporoča slovenski hotel „Triglav“, katerega lastnik je zloglasni slovenski hujšak ali kakor pravi dopisnik „ein berüchtigter slovenischer Hetzer“. Dalje opisuje tisti dogodek, ki se je baje 11. t. m. vršil na tukajšnjem kolodvoru, češ, da so hoteli trije tuji v hotel „Bahnhof“, da jih je pa ta finančni stražnik od tega odvrgel, da naj gredo rajši v hotel „Triglav“, kjer je vse boljše.

Dopis zasleduje dva namena. Prvič denuncira popolnoma po nedolžnem finančnega stražnika, drugič in to je prav za prav pravi namen, hoče škodovati hotelirju hotela „Triglav“, ki sicer nima druge slabosti, kakor da je zaveden Slovenec. Direktni ali pa vsaj indirektni provzročitelj tega dopisa je nemški hotelir Paar, kar je razvidno iz sledečega:

Dotični dogodek se je vršil 9. t. m. pa 11. t. m. in sicer popolnoma drugače. Dva tuja sta vprašala na kolodvoru se nahajajočega g. Slobodnika, kje je kak hotel na Jesenicah in on je imenoval med drugimi tudi hotel „Triglav“, kamor sta se tudi podala in kakor smo se informirali, ondi prenočila. Navzoči „Lohndiener“ hotela „Bahnhof“ je sporočil Paar, da sta zopet dva pasazirja izgubljena zanj in da Slobodnik ni imenoval tudi „Bahnhofa“. Paar je sklenil se tisti večer maševanje. Takoj drugi dan je šel k predstojniku finančne straže hudodelca Slobodnika tožiti. Kako je opravil, žal ne vemo. Grozil je tudi, da bo vse prišlo v „Grazer Tagblatt“ in da bo že pisal dr. Egerju, ki bo potem vse potrebno napravil. — Torej državni uslužbenci vseh strok, priporočajte hotel „Bahnhof“ vsakemu, drugače bo Paar hud, pridete v „Grazer Tagblatt“ in poleg tega ste še v nevarnosti, da vas dobi v roke dr. Eger v Ljubljani.

Marsikdo bo rekel, saj ta hotel nosi vendar na prvem mestu napis hotel „Kolodvor“ in šele na drugem „Bahnhof“ in zato je njega lastnik gotovo Slovenec, (Nemci in nemškutarji imajo navadno prvo nemške po- tem šele drugojezične napise) ali temu ni tako.

Prvotni lastnik tega hotela je bil pošten Slovenec g. Počivavšek, ki je dal napraviti na prvem mestu sloven- ski napis. Potem je prišlo posestvo v nemške roke in „Slov. Narod“ je celo pisal, da ima vmes roke „Südmarka“, kar je potem Paar popravil, vemo pa še danes ne, kdo je prav za prav lastnik, dasiravno je uradno vpisan neki celovski nemčur Franz Kraut, Paarov stric. Sicer naj bo pa res eno ali drugo, faktum je, da je hotel v nemških rokah in da je s tem zabit v slovensko zemljo na Jesenicah kol za zgradbo nemškega mostu do Adrije.

Ravnotako je tudi res, da je Paar oskrbnik tega hotela, ki ga nazivlja moj hotel in da je le-ta zbirališče naj- hujših hajlovcv.

Paar je pa od nekaj že, dasiravno slovenske matere sin, velik Nemec in kdor je boje zadnjih 10 let na Jese- nicah zasledoval tudi ve, da je nasto- pal kot nemško-nacionalni hujšak, da ima precejšnje zasluge pri sestavi smrto- nice povodom odhoda župnika Sin- kovca z Jesenic, dasiravno lazi danes po farovžih in išče klerikalne zaslonbe. To je tisti Paar, ki je pred leti, ko je bil še trgovec v Šmihelu na Koroskem, metal ob tla nabiralnike in užigalice družbe sv. Cirila in Metoda in to je tisti Paar, ki se napram Slovincem sicer dela, da je njemu vsak enak, otroke pa vzgaja v strogo nemško-nacional- nem duhu in jih pošilja v šolo in vrtec nemškega „Schulvereina“. In Slo- venci? Izšel je slovenski planinski ko- ledar, kjer se priporoča njegov hotel kot „prioročljiv slovenski hotel“! Narobe ga pa Nemci v svojih glasilih označujejo kot „strammdeutsches Gast- haus“.

Malo več zavednosti od naše strani bi pač ne škodovalo.

Čet iz Semic.

Srečen si Semic! Zastonj je vse prizadevanje kočvarjev proti tebi. Klerikalci te bodo rešili, saj zato so menda ustanovili podružnico „Sloven- ske Straže“. Ali mi ne damo na vse to prav nič, ker le predobro vemo, kje klerikalce čevlji žuli. V škofovih zavodih poka in treba jih bo nekoliko popraviti. Tudi pravijo, da bosanski misijonarji še niso dovolj debeli. Ni- majo pač toliko denarja, kakor njihovi sobratje na Kranjskem. Temu hočejo sedaj slovenski klerikalci odpomoči. Ljudstvo, sezi v prazni žep in daj za tuje, tebe bo že Bog na onem svetu zato nagradil, tu pa le trpi pomanj- kanje! Taki so klerikalci, ki so se zadnji čas besno zaganjali v Ciril in Metodo družbo.

Zadnjo nedeljo, ko je prišel prof. Jarc v Semic blati naprednjake, so tu ustanovili podružnico klerikalne Straže. Že precej zgodaj so pridrvili črno- maljski klerikalni dijaki in nekatere čukarice v Semic, da ga osrečijo s svojo navzočnostjo. Ali na Semicane so naredili jako slab vtis. Župnik go- tovo ni imel toliko denarja, da bi nahnaril te revčke, in je brž poslal v posojilnico glas, naj mu posodijo nekaj denarja. A žalibože ni dobil ničesar, deloma ker ni bil uradni dan, deloma ker se mu baje tudi več ne zaupa in črnomaljski dijaki in njihove čukarice so trgali zelene češnje ter jih prav slastno drobili s svojimi zobmi. Neki ženski, ki jih je gledala, ni to nič kaj ugajalo in je rekla: „Strašno morajo biti lačni, da so jim zelene semiške češnje tako sladne.“

No pa človek bi mislil, da se bodo Bogu v molitvi zahvalili za kosilo, a motil bi se. Kriče vedno, da so krščan- ski, a tisti dan niso bili pri maši. Šli so pač na Smuk k „žegnanju“, a ker so bili trudni, so šli rajši v senco k vinotoču, kjer so razgrajali med cer- kvenim opravilom, da so se celo oni zgrazali nad takim početjem, ki ne nosijo vedno in povsod krščanstva na jeziku.

Popoldne so se zopet zbrali v Semicu pri Bukovcu. Tu so z veliko težavo ustanovili svojo težko pričako- vano podružnico. Ko bi ne bilo tuje- cv, bi itak ne šlo. A z mujo so spravili skupaj potrebnih 20 članov in videlo se je takoj, da bo podružnica mogoče malo časa životarila, nato pa zaspala za večno, ker člani kakor tudi odbor so le s silo skupaj spravljivi. In ko tudi ti spoznajo vašo dvomljivo igro, bo polom, ker ljudstvo bo gotovo za- htevalo račune in ne boste tako go- spodarili kakor z vžigalicami v prid obmejnim Slovincem.

Gosp. Bukovec pa je menda tudi lahko spravil dobiček, ki mu ga je prineslo onih par osebic. Čudno se nam zdi njegovo ravnanje, da je mogel dati prostore, kjer je ob drugi priliki sprejel Sokole, tudi tem ljudem na razpolago.

„Sokol“ v Radečah.

Dočim ima že marsikatera zaved- nejša slovenska vas, trgov in večjih krajev niti ne omenjamo, svoje so- kolsko društvo, je naš trg, ki vendar ni eden najmanjših slovenskih krajev, brez „Sokola“. Tu je pač dosedaj na- rodno življenje spalo spanje pravič- nega. Sicer imamo naše vrlo gasilno društvo, ki zavedajoč se svoje plemen- ite naloge, si tudi v vsakem oziru prizadeva jo po možnosti izvrševati; dalje imamo podružnico družbe sv. Cirila in Metoda, ki vsprico nezdru- žen razmer dokaj dobro uspeva. Omeniti je še „Pipčarski klub“, ki tudi kolikor toliko deluje v prilog zavednosti med našim ljudstvom, akoravno se mu od mnogih strani strastno nasprotuje. Vendar nam je treba še več; treba nam je delovati na to, da tudi v naše sicer dovezeto vendar po klerikalnem fanatizmu otrpnjeno ljudstvo zaveje duh zavednosti in spoznanja. Nujno potrebujemo dobrih naprednih naro- dnih društev. Društev, katera delujejo za narodov blagor, ga bude iz njegove zakrnjenosti ter mu kažejo pot k osamosvojitvi. Kratko: trg Radeče bi moral imeti svoje sokolsko društvo.

Kaj je „Sokol“, kako pomenljiv je za naš dosedaj tlačeni narod, kako častno naloge, kako vzvišene in plemen- ite ideje ima, o tem pač ni potreba na tem mestu razmotrivati; to ve danes vsakdo, ki ima le nekoliko vpogleda v slovensko narodnostno življenje.

Ali pri nas se je do danes za „Sokola“ bore malo storilo. Temu krivo je pač to, da širši sloji našega ljudstva ne vedo in tudi nočejo ceniti zaslug, katere si je sokolstvo priborilo v prid slovenske narodnosti, smatrajoč sokolska društva za brezverska, po- hujšljiva in kdo ve kakšna še. Zasluge za take ljudske nazore že vemo kdo ima. Zavedni narodnjaki, ki čutite, da vam bije srce za blagor našega naroda, pokažite, da Radeče niso še najzad- nejši slovenski kot v narodnem oziru, da pri nas še živi zdravo napredno mišljenje; pokažite to tudi dejansko! Zrtvujmo nekaj dela in če treba v

gostnem oziru naših prihodnih na pomoč, da se izpolni vroča želja naprednih Radečanov, da dobimo so- kolsko društvo. Tudi Radeče naj ima na obvežju Save malo narodno posto- janko, kajti čim gostejše so te trdnjave in trdnjave na naših tleh nastavljene, tem manj nam more sovrag škodovati, tem lažja bo naša obramba.

Da, mi hočemo in moramo imeti „Sokola“, ki je dika in ponos tako vsakega posameznega slovenskega kraja, kakor cele Slovenije. Pod njegovim okriljem so varne najdražje narodne svetinje.

Resnica je sicer, da „Sokol“ tu- kaj pri takšnih okoliščinah ne bo imel s cvetjem posutih tal, da bo moral premagati marsikakšno zapreko predno se postavi na trdno stališče, a mi zau- pamo pravični stvari in računamo z značajnostjo in požrtvovalnostjo naših naprednih mož. Prosimo pa tudi vse tiste, ki se strinjajo s sokolsko mislijo, da nas pri začetnem delu podpirajo in nam na ta način pomo- rejo do našega cilja.

Napreden Radečan.

Kulturne slike s čukarske slavnosti v Loškem potoku.

Loški potok, 17. avg.

V nedeljo, 7. t. m., so hoteli po- kazati naši „Orli“, kaj znajo; če bi pri- tem pokazali, kaj ne znajo, kdo bi jim zameril? — Počakali smo, da se naj- prej izkašlja g. kaplan v svojem glasilu, in zdaj šele prihajamo mi s poročilom o slavnosti „Orlov“, ki so se pred kratkim hvalili nekje, da bodo požrli vse Sokole.

Služajno sem dobil povabilo na to „slovesnost“ v roke in sem se je tudi deloma udeležil. Začela se je ko- medija v soboto, 6. t. m. Napotil sem se proti „Društvenemu domu“. Že od daleč sem zaslišal čudno cviljenje. „Vražje mačke“, sem zagodrnjal ne- voljen, „niti ob tako veličastnih dneh ne dajo miru.“ Pa kmalu sem spoznal, da sem delal pašim domačim živalcam krivico, bila je le škocjanska godba, ki je našim „Orlom“ delala pogum. — Prišel sem pod „društveni Dom“. Diven prizor se je nudil mojim očaranim očem! Na vabilu je stalo: bakljada. In res, na oknih „doma“ so sede- le posestrime čukov, uharice, in kazale svoje dične hrbtove odviljenemu ob- činstvu, ki je obstojalo večinoma iz otrok, nekaj žensk in drugih radoved- nežev. Nad devicami so viseli lampi- jončki v pestrih barvah, slovenskih je zaman iskalo moje oko. Vmes je udarjala škocjanska godba, s katero je uspešno tekmoval Moharjev gramofon. Pa zal, ni mi bilo dano dolgo uživati krasnega pogleda na imenovane hrbtove, zaslišalo se je ropotanje, de- vice so poskale s svojih sedežev, „Orli“ so prilezli iz svojih gnezd. V klancu poleg konsumna so se ustavili, na čelu bratec Jeločnik. Sokoli, berite, strmite in skrite se pred temi junaki!

Potoški načelnik kliče: „Načelnik godbe, načelnik godbe, kje je? — Go- spod kaplan!“ — Jeločnik gleda grdo po svojih dičnih bratih. Konsumski komij France vpije: „Štirje k godbi!“ Jeločnik: „No, kua pa ti vpiješ tle?“ Komij France polglasno: „Kaj ne bi bilo dobro, da bi šli štirje z balončki k godbi?“ Jeločnik: „Prou maš! Ala prvi četverstop naprej! No, a bo kaj? — Drugi četverstop naprej! No brži!“ Počasi, obotavljajoč so se pomikali junaki na odkazano jim mesto. Jelo- čnik: „Tako. Zdaj pa godba naprej!“ A muziki stopje kakor v zemljo vkopani. „Naprej, no!“ Nič... „Ja, kua pa stojete tle?“ Torej naprej! Hvala bogu, šlo je. „Samo odlašati je bilo treba, pa je šlo.“ se oglasi nekdo iz- med gledalcev. — Gospod Kaplan pa piše v „Slovincu“, da se je vsa slavnost vršila v najlepšem redu; da, da, naši čredniki svojim čadam, plavkam in juncem in telikom ravno na ta način komandirajo.

Na tak način se je vršila vsa ko- medija, ravno tako božanstveno lep je bil tudi vsprejem tujih „Orlov“, med katerimi smo s težkim srcem pogršali sodrškega poglavarja Lavrenčiča. Ne- beško lep je bil govor obč. odbornika Mrtnika in gesta, s katero je pozivljaj navzoče, naj zakličejo nazdar, pa se ni nihče oglašil; župana nismo videli. Med kaplanovim govorom je stal za govornikom poredni Jeločnik in z ne- oporečno komiko posnemal kaplanove kretnje. In močakarja na konjih! Krpa- nova kobila se ni mogla bolj pona- šati s svojimi rebri, kakor te uboge živalce, o jezdecih govoriti bi bilo greh; saj sta čula dovolj krepkih dov- tipov iz kmetskih ust.

Popoldne se je vršila „telovadba“, ker sem se bal kake nesreče, me ni bilo zraven, a čujem od drugih, da je bilo vse skupaj samo zvervanje in neke sorte prekljanje. Po telovadbi je bila veselica. Zabavali so se s pitjem in jedilom — pek se hvali, da je pro- dal 200 [reci dvesto:] hlebov kruha, pišk, kokoli in jajec pa so nabirali po vsem Loškem potoku. Naš kmet si more ob današnji dragini komaj za

velike pomanjke prihodnji mesec, tu ga pa še po vrhu oropajo tistih malen- nosti, ki jih privredi doma. Meso po- dhranujejo vsak mesec, namesto da bi se kmet okoristil s svojim pridelkom, pa daj in daj, boš še prej prišel v boljši svet. Delavci so dragi, vreme slabo, kaj tisto, ti kmet, vlač skupaj za župnikov in kaplanov dom in tlač- čani zastonj, oziroma za „božji lon.“ — Dobitki na srečolovu so bili res mični: paternoštri, priberačena jajca, piščeta in kot glavni dobiček — srnjak, ki je bil ustreljen nekaj tednov poprej; saj orli ljubijo mrhovino! — Kaplan in Jeločnik sta napivala drug drugemu, vsega skupaj sta imela kakih trideset govoranc, da sem si eno najznačilnejših zapisal in jo o priliki priobčim, če bo dovolil g. urednik. Čuki so seveda tulili in dvigali Jeločnika kvišku, da je bil še v višjih sferah, kakor ga je že povzdignil alkohol.

„Slovenec“ piše, da se je vsa stvar vršila v najlepšem redu in da „nasprot- nih glasov“ ni bilo. Gospod kaplan je torej svojim osličenim pravil z mogočnim glasom okrog enajstih zvečer v znani gostilni na Hribu: „Izzivati se pa ne damo?“ In znani konsumski poslovođa, ki je propadel v tožbi proti napred- nemu listu in se dal pohvaliti v „Slo- vencu“, da je prispeval za „Sl. Stražo“ 20 [dvajset:] vinarjev — o ti kleri- kalna, velikodušna požrtvovalnost — ta junak morda je na soviče priletel s — samokresom! Junaki so ti soviči, to se jim mora priznati; pomislite: samo dvanajst jih je bilo — „Orlov“, pa se niso ustrašili — — enega, ki je zaklical „Nazdar, Sokol!“ In junak — Debeljak se tudi ne boji iti nikamor — revolverjem, če mu nobeden nič noče. Slava jim!

To je sad kulturnega dela kapla- novega; če je on vesel svoje žetve, ne vemo — v nedeljo je imel imenito pridigo o črni nevhvalečnosti — — nismo zadovoljni, kajti oslarije, ki so jih uganjali naši in od vseh strani zbognani „Orli“, so navdušile naše fante proti čukarji in pozivljamo me- rodajne kroge, naj se resno pobrigajo za to, da se pri nas ustanovi „Sokol.“ — Če bo g. urednik zadovoljen, bomo prihodnjič še malo podrezali v čukar- sko gnezdo in osvetlili tudi druge kote klerikalnega gospodarstva v naši ob- čini. Če bo zasmrdelo preveč, naj se primejo za nos tisti gospodje, ki so v par letih znosili toliko gnoja, pa tudi tisti, ki bi bili to lahko zabranili, pa so držali roke križem. Na zdar!

Dnevne vesti.

+ »Živela Srbija!« Dunajska »Neue Freie Presse« je v št. 16.518 nedvomno na podlagi uradnih infor- macij poročala o dogodkih na pred- večer cesarjeve osemdesetletnice: »Während des Verlaufes der Demon- strationen wurden Hoch - Rufe auf Hribar ausgebracht. In später Nacht- stunde wurde der staatlichen Polizei die Anzeige erstattet, dass auch Rufe »Hoch Serbien« ausgebracht worden wären. Die diesbezüglich sofort ein- geleitete Untersuchung hat bisher (1 Uhr nachts) kein positives Resul- tat ergeben.« — Na tisoče in tisoče ljudi je prisostvovalo mirozovu 17. avgusta. Proizvedovali smo na vseh konceh in krajih, če je kdo slišal klie »Živela Srbija«, a nihče ga ni slišal. Med obštvostvom je bilo vse polno vladnih uradnikov, bilo je polno po- licejskih funkcionarjev in uniformah in civilni obleki, a ne eden ni slišal tega klica. Samo »Slovenec« je vedel zanj, ta vrli list, ki je želel in potre- boval take klice in po svojih sotrud- nih aranžiral sicer klavno izpadlo demonstracijo — in državni poli- ciji je bilo naznanjeno, »dass auch Rufe »Hoch Serbien« ausgebracht worden wären.« Kdo je to ovadil? Kakor so klerikalci po svojih agen- tih - provokaterjih aranžirali de- monstracijo, tako so tudi brez dva- ma klerikalci javili državni policiji, da so se slišali klie »Živela Srbija«, katerih klicev pa sploh ni bilo. Klerikalci bi bili radi imeli take klice. Videli smo, kako so hoteli politično izkoristiti demonstracijo, ki so jo sa- ni po »Slovenecem« poročevali Pauc in pod nadzorstvom »Slovenče- vega redakterja Moškera« s pomoč- jo Čukov in katoliških vajencev aranžirali, v upanju, da provzroče kake izgrede. Videli smo tudi, kako so izkoristili izmišljene klice »Žive- la Srbija« in iz tega izhajala brez- dvomno, da so tudi le klerikalci mo- gli biti tisti, ki so državno pollelje nalagali, da se je klicalo »Živela Sr- bija«. S svojo izmišljotino so kleri- kalci hoteli pridobiti tudi deželno vlado na svoje podle namene in ka- kor je posneti iz »Neue Freie Pres- se«, jim je ta tudi šla na lim. Seve- da pa pri tem ne sme ostati. Ker je vlada dala ovadbo v javnost, je nje- na častna dolžnost, da tudi javno po- ve rezultat svoje preiskave in da tu- di pove, kdo je ovadbo napravil. To je vlada dolžna česti vseh tistih tiso- čev, ki so prisostvovali miselnosti dne 17. avgusta.

+ Četka »Union« o klerikalnih denuncijatah. Češka »Union« piše dobesedno: »Denuncijantstvo in spi- celstvo je zdaj na Kranjskem v naj- bujnejšem cvetju. Na eni strani nad- legujejo in opazujejo vladni detek- tivni letovčarje s Češke, Ruske in iz drugih slovanskih dežel, in izkazuje na ta način deželna vlada dobro uslu- go prometu s tuji; na drugi strani je pred kratkim ljubljansko sloven- ko, konservativno glasilo »Slovenec« začelo objavljati članke zoper na- predno slovensko stranko, katero dol- ži veleizdajstva, velikosrbske propa- gande itd. Splošno so v slovenski javnosti mnenja, da se je ta kampa- nija »Slovenčeva« zoper napredne Slovence začela v soglasju z deželnim predsednikom baronom Schwarzem, ker »Slovenec« kar najbolj podpira in brani režim barona Schwarza. Baron Schwarz potrebuje pa ravno zdaj material zoper ljubljanskega župana Hribarja, ker z vso močjo na to dela, da doseže, da cesar ne potrdi zopetne izvolitve Hribarja za župa- na. Ker je pa Hribar obnem načel- nik slovenske napredne stranke, te- daj velja to orožje »Slovenčeva«, ki je naperjeno zoper stranko, tudi zo- per nepotrdivitve izvolitve Hribarja za župana. Strankarski boj opraviči mnogo. Če se pa more taka sredstva imenovati viteška in če se jih more predvsem kot dobra pripisovati gla- silu mogočne »vseslovenske ljudske stranke«, o tem naj si napravi čita- telj sam svojo sodbo.« Skupno glasi- lo vseh čeških strank je torej kar najstrožje obsodilo ostudno denun- cijantsko politiko naših klerikalcev, katero vodi dr. Susteršič. Radovedni smo s kakšnim očesom bodo pogleda- li ostali Slovani na Dunaju zastopni- ke te klerikalne denuncijantske po- litike.

+ Belokranjska železnica. Prof. Jarc, ki bi rad postal državni posla- nec je na shodu v Semicu govoril o belokranjski železnici prav tako, ka- kor kaka stara loteristovka, ki ima že toliko šnoftobaka v možganih, da več »numar« ne razločuje. Usoda belokranjske železnice je najboljši dokaz, kako lene in nezmotne poslan- ce imajo kranjske kmetske občine. Še danes ne ve živa duša, če se bo be- lokranjska železnica sploh zidala ali ne, zakaj večina ogrskega minist- rstva se kar ne more odločiti v nam ugodnem smislu. Ve se za gotovo sa- mo to, da so klerikalci za časa na- godbe izvršili velikansko politično goljufijo na škodo cele Kranjske, po- sebno pa Bele Krajine.

+ Deželni šolski svet in telo- vadba šolskih otrok. Včeraj je pre- jelo »Žensko telovadno društvo v Ljubljani« sledeči ukaz:

Št. 24.271. Cenjenemu načelstvu »Ženskega te- lovadnega društva v Ljubljani«, v roke starostke, preblagorodne gospe Franje Tavčarjeve

v Ljubljani. C. kr. deželni šolski svet za Kranj- sko je na podstavi § 201 def. šolskega in nčnega reda preklkal z razpisom z dne 4. februarja 1901, št. 145 cenje- nemu »Ženskemu telovadnemu dru- štvu v Ljubljani« izdano dovoljenje, da sme učenske javnih in zasebnih ljudskih šol v Ljubljani poučevati v telovadbi.

O tem se cenjeno načelstvo vsled razpisa c. kr. deželnega šolskega sve- ta za Kranjsko z dne 30. julija 1910, št. 4952 obvešča s pristavkom, da je proti tej razsodbi v smislu § 38 zaka- na z dne 25. februarja 1870, dr. zak. št. 11 dopustna pritožba na c. kr. mi- nistrstvo za bogočastje in nauk, ki ima odločno moč, ako se vloži pri c. kr. deželnem šolskem svetu za Kranjsko v 14. dneh, štetih od dne- va po vročitvi.

Županov namestnik: Vonečina I. r.

Kdor pozna sestavo našega de- želnega šolskega sveta in dñh, ki vlada tam, se temu ukazu ne bode čudil, čeprav je v odločnem nasprot- ju z onimi modernimi načeli, ki ve- ljajo sedaj povsod za učeco se mla- dino, in katera priznava kot pravil- na tudi naša centralna in najvišja šolska oblast. Preskrbljeno je, da se bode proti gorenjemu ukazu vložila pravočasno pritožba na ministrstvo za bogočastje in nauk. Drugega ko- mentarja se pa za zdaj vzdržimo.

+ Klerikalcem ni mogoče ustre- ži. Uredništvom »katoliških listov« ni mogoče nikdar ustreči. Ko je dr. Mandič v Trstu govoril na protest- nem zborovanju N. D. O. trpke besede na naslov vlade, ki je prepovedala tržaškim narodnim delavcem izlet v Pulj, tedaj je kričalo vse klerikalno česopisje: »Glejte, slovenskega vele- izdajalca! Glejte srbskega irredenti- sta!« Na sokolskih slavnostih v Ce- lju so govorili Smertnik, državni po- slanec Roblek in dr. Kavovec. Ti so govorili glasom pobožne Korosčeve »Straže« tako strahopetno in »miloe, da ima baje vlada nad njimi največje vnanje. Vsi klerikalni listi na krič: »Glejte jih, slovenske naprednjake,

Ki ne upajo pokonati vseh svetih klerikalnih listov, ki niso mogli na noben način ustreči. Kdor ostro govori proti vladi, je veleindajalec, kdor ne udriha po vladi, je strahopetnik.

+ Ta je pa dobra! Pribe imamo, prite, ki bodo, če treba pred sodiščem pod prisego potrdili, da so pod komando »Slovenčevega« poročevalca Puc stojičiji pobalini bili Čuki in katoliški vajenci. Kdo drugi se bo pa ravnal po Pucu in ga poslušal ter ubogal? Seveda tistemu katoliškemu »gselenferajnu«, v katerem so zbrani najbolj znani elementje, ni všeč, da je prišlo sedaj na dan, kakih tlei so v njegovem okrilju in kake vgoje so tamkaj deležni. In zato je kaplan Stroj izdal izjavo, v kateri proglašala, da se noben katoliški »gsel« in sploh noben član »gselenferajna« in sploh nobena oseba, ki bi bila prišla iz »Rokodelskega doma«, ni udeležila »demonstracije« 17. t. m. Ta je pa dobra! Verjamemo radi, da kaplana Stroja srce boli, da je prišla v tej stvari resnica na dan in da so kompromitirani njegovi somišljeniki pri »Slovenec« in pa njegov »gselenferajn«. Ali s takimi izjavami ne bo zatemnil resnice. Kako se sploh upa trditi kaplan Stroj, da se noben »gsel« in noben član ni udeležil demonstracije? Ali jih je imel vse privezane in zaprte? In kako se upa trditi, da se sploh ni udeležil noben član, ki je prišel iz »Rokodelskega doma«. Ali je mar kaplan Stroj za vsakim svojim podložnim »gselov« in vajencev hodil, ali je bil pa sam navzoč pri množici, kateri je bil Puc komandant, Moskerca pa šef generalnega štaba. Take izjave so od muh! ljubi gospodine Stroj.

+ »Mir« in politični šport. Zadnji »Mir« piše: »Pri teh dejanskih razmerah nam ne preostane drugega, kakor da rečemo: Slovenska realna politika obstaja v neprestanem, intenzivnem, premišljenem obrambnem delu! Vsaj na Koroškem bi vsaka druga postranska politika pomenjala »šport«, katerega si koroški Slovenci v teh resnih časih ne moremo privoščiti.« In vendar si koroški klerikaleci, predvsem pa njihovo glasilo »Mir«, privoščijo tak šport. »Mir« torej samega sebe po zobeh tolče. Družba sv. Cirila in Metoda je z najboljšimi uspehi delovala in še deluje na Koroškem. In vendar so bili ravno dr. Breje & consortes tisti, ki so hoteli vpeljati v obrambno delo naše šolske družbe klerikalno strankarsko politiko, torej »šport. Tak šport so pa zdaj tudi vpeljali, ločili so se od naše eminentno narodno-obrambne družbe ter jo jeli na najpodlejši način blatiti. Ustanovili so si pa obenem klerikalno športno društvo, s pomočjo katerega hočejo na mejah vpeljati protinarodni klerikalizem.

+ Koroški klerikaleci v teoriji in praksi. »Mir« napada nemški krščansko-socialni list »Kärntner Tagblatt«. Predbaciva mu, da ni krščanski, da ne pozna krščanske pravičnosti do nas Slovencev in da v svoji nemški oholosti nesramno žali vso slovensko duhovščino in Slovence sploh, ter pozivlja, da ga naj Slovenci ne naročujejo več. To je že nad vse smešno in pa neumno. — »Kärntner Tagblatt« se vendar tiska v tiskarni sv. Jožefa. In temu društvu so ravno velikovske župnije, od koder ravno ta dopis izvira, posodile veliko vsoto denarja. Na eni strani podpirajo klerikaleci »Kärntner Tagblatt«, na drugi strani ga pa bojkotirajo. Če bi resno mislili, tedaj bi pač ne dovoljevali posojil omenjenemu germanizatoričnemu društvu. Toda klerikalciem je malo mar narodnost — oni uganjajo rajši šport.

+ Razstava v Kopru pred bankrotom. Laska razstava, katero pa tudi naši klerikaleci radi obiskujejo in hvalijo, je pred bankrotom. Razstava ima že zdaj pol milijona kron deficita. Radovedni smo, kdo bo ta deficit, ki bo pa vedno večji, plačal? Laški deželni odbor skoraj gotovo ne. Praznilni bodo zopet žepe revnega slovenskega in hrvaškega prebivalstva istrskega.

+ Zopet orožniki. Na ukaz deželnega predsedništva je bilo večeraj telegrafično poklicanih 35 orožnikov iz raznih krajev na Kranjskem v Ljubljano. Čemu jih neki rabi baron Schwarz?

+ Iz politične službe. Vladni oficijal pri deželnem predsedstvu Matija Kren je imenovan za pristavna deželnosodnih pomožnih uradov v IX. činovnem razredu; deželno-vladni kancelist Juli Paidasch v Kočevju je imenovan za okrajnega tajnika v X. čin. razredu.

+ Iz justične službe. Premeščena sta deželnosodni svetnik in sodni predstojnik Herman Spitzer iz Feldkirchna v Celovec; sodnik Anton Avsee iz Postojne v Lož. Imenovani so: sodnik Juri Kozina v Novem mestu za okrajnega sodnika in sodnega predstojnika v Vipavi; okrajni sodnik Konrad Duhačič

v Ljubljani za deželnosodnega svetnika; sodnik in sodni svetnik imenovan avstrijski Franca Tiller na graški višjesodni okraj in dr. Josip Miller.

+ Iz osolnarske službe. Bogomir Vidrih, absolvent gorilne realke, je napravil na graški tehniški inštitut za osolnarske in je sprejel kot elev pri evidenčnem uradu v Tolminu.

+ Izživljanja. Kar vlada v Sp. Šiški tako mešan občinski odbor, v katerem sede med drugimi tudi Nemci, prigodi se večkrat, da se pozno ponoči razgraja po šišenskih ulicah ter mimo prebivalstva izživlja. Časih se človeku dozdeva, kakor da bi bil v nemški rajhu, ker »hajla« se na vse pretege. Najlepše pri celi stvari pa je, da občinski odborniki spodnješišenski na čelu njih župan Anton Pogačnik ne ukreduje proti tem razgrajanjem nikakih korakov, marveč jih še sami podpirajo. Vsaj vidi se tako, ker zelo smo se čudili dne 18. avgusta 1910 zvečer okrog 10. ure, ko je šla nemška družba, v kateri se je nahajal tudi župan spodnješišenski g. Ant. Pogačnik, iz novootvorne restavracije pri Zajcu proti Spodnji Šiški in katera družba je na vse pretege rjovala in izživlala s hajlanjem. Zelo čudno se nam je to videlo osobito še radi tega, ker je bil g. župan takoj na licu mesta opozorjen, da je to škandal, da se on kot Slovenec nahaja v taki družbi. Seve, g. župan ni reagiral, marveč se je še tesneje oklenil svoje družbe, misleč, da ga v nočni temi nihče ne vidi.

+ Iz službe pri Južni železnici. Prestavljeni so: asistent Mihael Gala iz Predinga na Pragersko; asistent Josip Jenko iz Zaloga v Spital ob Dravi; aspirant Jakob Černjavič iz Hrastnika v Sežano; pristav Matija Schwagelj iz Trbovelj v Celje; revident Peter Janc iz Poljčan v Trbovlje; pristav Maks Mihelič iz Pragerskega kot postajenačelnik v Sežano; aspirant Leopold Maholda iz Vuhreda v St. Jur ob juž. žel.

+ Ljubljanski škof je dobil od nemške »Kranjske šparkske« ukaz, da ne sme povodoma slovanske gasilске slavnosti zastav razobesiti. Pokoril se je temu fermanu — on bo že vedel zakaj.

+ Zavedni češki gasilci so bili ozlovoljeni, ker se jih je dirigiralo v take gostilne in restavracije, kjer se je točilo samo nemško pivo in pivovaren »Union«, Reininghaus, Göss, Puntigam itd. Hoteli so tudi slovensko pivo piti in so bili vzrodoščeni, ko so bili v hotelu »Tivoli« pogoščeni z delniškim pivom iz Laškega Trga.

+ Utajili so ga. Te dni so pokopali pri Sv. Križu ondotnega cerkovnika g. Petra Mediča, ki je bil vkljub svoji odvisnosti od šenklaške duhovščine neustrašen naprednjak. Kot tak je ustanovil proti volji duhovščine posavsko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda ter ji bil tudi predsednik. Napredni krogi skoraj niso izvedeli za njegovo smrt, ker je vdova poznala le »Slovenec«. Blag spomin neustrašenemu somišljeniku!

+ Umrl je v četrtek, dne 18. avgusta, g. Demeter Drahsler, cand. phil., po dolgi, mučni bolezni na otoku Lopud pri Dubrovniku. Cenjeni rodbini naše sožalje.

+ Ravnatelj dr. Mantuani in njegova mati. Prejeli smo tole pismo in ga lojalno priobčujemo: Glede na notico priobčeno pod znakom »Spoštuj očeta in matere, ki mi je prišla odsotnemu kot izstrižek v roke, pripominjam, da so tozadevne informacije potekle iz jako kalnega vira zasebnih interesov. Med našo materjo in vsemi drugimi otroci vlada najlepše soglasje v vsakem oziru. Beležka pa dela krivice i moji najstarejši na Dunaju živeči sestri, i meni, ki dogovorno med seboj in solidarno izpolnjujemo svojo otroško dolžnost drugim na čelu, dočim mati svoji hčeri in zetu, pri katerih stanujejo, visoko stanarino plačujejo in ju po svoji moči v gospodinjstvu podpirajo. Trditve o mojih prispevkih in dohodkih so od zadevnega vira neresnično sestavljene. — Na Dunaju, 16. avgusta 1910. Prof. dr. Jos. Mantuani.

+ Povodom Najvišjega rojstnega dne Njegovega Velikanstva je g. deželni predsednik baron Schwarz naklonil tukajšnjemu društvu za otroško varstvo in mladinsko skrb dvesto kron.

Nova komarjeva nedelja v Spod. Šiški. Vse staro se mora današnjim novim razmeram ukloniti in tako bode tudi z letošnjo staro komarjevo nedeljo v Spod. Šiški, ki se bode pač še vršila kot običajno »žegnanje« in shod častilcev sv. Jerneja v Spod. Šiški, a to je nekaj vsakoletnega, pri čemer naj ostane tudi letos. Vse nekaj drugega pa bode nova komarjeva nedelja, dne 4. septembra. Geslo te nedelje bode: »Vse od komarjev«. In kdor se ga bode pošteno nalezel, bode tudi »od komarjev«. Da se ta prva nova komarjeva nedelja kar najlepše proslavi, bode v to svrhu prirejena dne 4. septembra

»Velika komarjeva nedelja« v novih razstavniških prostorih na šišenskem naselju, katera se vili občasno na vrtu, v gredah in zelenjavi s svojimi obilnimi sadovnimi sporedom. Ker je prihodnosti ta dan velikanske udeležbe, bodo vodile tako iz Lathermanovega dvorca kakor od šišenske cerkve moderne vzpenjače do veseličnega prostora, ako pa se projekt posreči, bode postavljeno tudi sankališče za transport onih, ki bodo že bolj »od komarjev«.

V nedeljo na žabo! V nedeljo je v Dravljah žegnanje. Kakor vsako leto, tako se bo tudi ob letošnjem žegnanju sekala in prodajala draveljska žaba. Goštilničar Kregar, po domače Mihel, bo preskrbel žabo in bob in še marsikaj drugega; za poskočne ljudi je preskrbljena godba. Zato pa v nedeljo, dne 21. t. m., v Dravljah na žabo!

Nagrada za rešitev 13letnega Josipa Dolence iz St. Vida nad Ljubljano iz vode v znesku 52 K 50 v se je priznala Maksu Mastnaku iz Tacna.

Odlikovani gasilec. Člani prostovoljnega gasilnega društva v Škofji Loki: Blaž Čemažar, Mihael Pipan in Ivan Nep. Koceli so dobili v priznanje zaslug na polju gasilstva tekmo njihovega 25letnega delovanja častno svetinjo.

Umrl je večeraj jutraj Ivan Terpinč, posestnik, gostilničar in občinski svetnik v Kamniku. Pokojnik je bil eden najboljših kamniških gospodarjev, splošno spoštovan in priljubljen. Bil je vedno pristaš narodno-napredne stranke, katerega bodo napredni Kamničani pogrešali tembolj, ker so taki značaji tako redko sejani. Blagemu možu trajen spomin!

Čukarski »Port Artur« v Logatcu. Skoro teden dni je odlašal »Slovenec« poročati o izletu notranjskih Čukov v Logatcu, ki se je vršil dne 15. t. m. v Dol. Logatcu, akoravno ima »Slovenec« vsakokrat polne strani, kadar se snidejo Čuki in Bogomile. »Slovenec« je dne 18. t. m. prišel prav kratko poročilo o tem izletu. V notici tudi sam priznava, ko pravi: »Da ne bo poročilo dolgo, se ne smem spuščati v podrobnosti.« Ker pa so notranjski Sokoli radovedni, ravnotako tudi ostalo občinstvo, kako je s čukovskim poslopjem in kakšna je bila javna telovadba in veselica. Noben »Društveni dom« se menda ni zidal s tolikim naporom s tokimi težavami (in tolikim pufom, op. ur.), kakor doljenje-logaški, noben se pa tudi ni bolj slovesno otvoril, kakor ta, tako piše »Slovenec«. Za »Društveni dom« so prezidali občinsko poslopje, v katerem je ustanovil doljenje-logaški mežnar. Občinski odbor se je do zadnjega upiral proti zidavi. Naposled je dovolil — pa vendarle pod pogojem, da se mora mežnarju odkazati primerno stanovanje v poslopju. Sedaj pa, ko je poslopje dogotovljeno, nočejo Čuki mežnarja v poslopje sprejeti. Vsi tedaj je mežnar službo opovedal. Gospoda Zapuch in Miheve sta prevzela poslopje s tem, da sta založila za stavbo znatne novce. Ako se bode stvar z občino pobotala, bode ostalo poslopje čukarskemu društvu. V njem se bodo šopirili tudi »Bogomile« ter delale kratak čas čukom. Dne 15. t. m. popoldne je prišel sam prežvišeni škof »žegnati« čukarski »Port Artur«. Na kolodvoru sta ga pozdravila župnik Remžgar in kaplan Turšič, župnik Lavrič jo je pa popihal na Gorenjsko. Na peronu ga je pozdravil tudi deželno-vladni svetnik Kremenski. Govor je imel Tršar mlajši, seveda v čukarskem kroju, ter je poudarjal, da je bila težka stvar ustanoviti čukarsko društvo v Logatcu. Toda ker je prežvišeni gospod knezoškof izrekel to željo, smo mu morali ustreči. Veselica je bila klaverna, telovadba za nič, idrijska godba je igrala večinoma sokolske koračnice, za škofa so napravili poseben »galerijo«. Stregle so pa »Bogomile«, oblečene vse v rdeča krila. Menda kratka zato, ker škofu samo rdeča barva ugaja. (Rdeča brošura!) Zastav je bilo prav malo. Slavoloka nobenega. Socijalni demokrat Urbas je pa na svoji vili obesil dve zastavi. Resnici na ljubo moramo še »Slovenec« potrditi ko piše: »Vladalo je splošno prav izvrstno razpoloženje in ni manjkalo dobrih dovtipov!« — to se pravi po domače: »Čuki so se po svoji stari navadi prav pošteno napili in pri tem seveda ni manjkalo dobrih dovtipov, katerih so bile deležne kratko in rdeče-krile »Bogomile«.

Na tistem se je poročil v Brilinu gostilničar Drenik po domače Čefidel. Jutraj je odšel od doma zvečer, pa pripeljal seboj domo ženo v veliko začudenje svojih že odraslih otrok. Drenik je hud klerikalec, zato dobil v njegovi gostilni skoraj izključno — novomeške liberalce.

Gostilne pri »Kolodvoru« v Novem mestu je prevzel g. Matko, znan Slovenec, ki je imel prej Romanovo gostilno »Na vrh«.

Ker je pri Matku vedno solidna in točna postrežba, je on edini v Novem mestu, ki toči slovensko pivo, ga goriko priporočamo.

Gospod Perko, ki je imel dozdej restavracijo na kolodvoru v Novem mestu, je kupil od »Ljudske posojilnice« tisto hišo, v kateri so nastanjeni uradi za trasiranje belokranjske železnice. Kupuje pa tudi mestni park zraven, da bi uredil gostilno.

Med aretacijo se zadržal. Pretekli mesec je bilo v hišo železniškega delavca Franceta Veho v Spod. Hotiču s silo vlomljeno. Neznani tat je pokradel 120 K gotovine v bankovcih in celo moško obleko. Šele te dni se je orožnikom posrečilo izslediti tatu v osebi dinarja Janeza Penika iz Zgor. Hotiča. Dognalo se je namreč da je Penik, ki je bil sploh vedno brez denarja, po raznih gostilnah vedno popival in za druge plačeval ter menjaval bankovce po 20 K. Penik je tatvino tem lažje izvršil, ker je stanoval dve leti pri Veho v in so mu bile hišne razmere popolnoma znane. Zahtevi orožnikov, da jih mora peljati v svoje stanovanje, se je Penik spočetka branil, po daljšem obotavljanju je pa le ubogal. Med potjo iz Zgor. Loga proti Spod. Hotiču si je aretovanec dal navidezno tobak v usta, a bila je arzenik. Penik je bil po preteku ene ure mrtev.

»Sle gemelner windercher Zugführer!« V ponedeljek zvečer se je odigral pred celjskim kolodvorom dogodek, ki postavlja v zelo kričavo luč nemškonalionalno zagrozenost celjske policije. Iz velenjskega vlaka je izstopilo nekaj nemških kričačev, ki so takoj začeli na vse grlo hajlati. Seveda, pod varstvom celjske policije smejo nemški skuterji počenjati, kar se jim ljubi. Na kolodvoru navzoči Slovenci so Nemcem odgovorili z živio-klici ter se počasi odstranili. Živio-klici so pa nemškega policista tako razkačili, da je začel brez povoda psovati tamkaj stoječe slovenske podčastnike, dasi so se ti čisto mirno pogovarjali med seboj. »Windsche Zugführer, gemeine Zugführer, schuftige Zugführer!« so se kar usipali iz širokih ust nemškega policaja. Le hladnokrvnosti slovenskih podčastnikov se ma nemški razgrajaj zahvaliti, da ni dobil, kar je iskal. Da bi poveljstvo 87. pešpolka kaj ukrenilo, da se v bodoče onemogoči tako kruto žaljenje slovenskih vojakov po nemškem policaju, je zelo dvomljivo, saj gre samo za slovenske vojake — za slovenske podčastnike.

Značilno za naše pravne razmere. Po šostanju so bili nabiti veliki lepaki, ki so naznanjali celjski sokolski zlet. V temni noči so pa izginili lepaki od prvega do zadnjega. In stvar je bila popolnoma v redu. Nihče od tistih ljudi, ki imajo skrbeti za javno varnost, za red in mir, se ni spomnil, da bi bilo to kaznivo, in da bi skušal dognati, kdo so dotični krivci. Pa kako tudi, saj to so slovenski lepaki! V neki poznejši noči se je zgodilo skoro nekaj podobnega, vendar s tem razlokom, da je bila s prvim dejanjem spojena velika škoda, dočim ni bilo pri drugem dejanju nikake škode. Nekdo je prevrnil neko nemško reklamno tablo. Zdaj pa so bili na nogah vsi oblastniki, policisti in žandarji, ki pa kljub svoji pretkanosti niso mogli zaslediti pravega »hudodelca«. Da pa vendarle nad kom znosijo svojo jezo, so kar brez najmanjšega dokaza o krivdi vtaknili v zapor nekega šostanjskega Sokola. Najbolj značilno pa je, da je orožnik, ki je aretiral Sokola, le-temu zagrozil, rekoč: »Ste-li krivi ali ne, kaznovani pa morate vendar biti!«

Muzej v Laškem trgu. V četrtek se je otvoril v Laškem trgu krajevni muzej. Odprt bo vsak četrtek in vsako nedeljo od 10. do 12. ure.

Aretiran visokošolskec. Orožništvo v Konjicah je aretiralo visokošolskega pretepača Reiterja iz Slovenjgradca. Pri aretaciji je Reiter skoraj iztrgal orožniku sabljo.

Huzarji pobegli. Pretečeni teden je dezertiralo osem huzarjev od huzarskega regimenta, ki je stacioniran v Mariboru. Nekaj časa so se skrivali po ptubskem polju. Ko jim je pa denarja zmanjkalo, so se prostovoljno javili pri žandarmeriji v Cirkovcih na dravskem polju. Od tod so jih odpeljali v Ptuj, od koder jih je pionirski oddelek odgnal v Maribor. Kot vzrok dezertacije navajajo, da je nek četovodja grdo ravnal z njimi.

Grosna smrt otroka. 12letna deklica Ljudmila Travnikova iz Rut pri Borovljah se je na grozovit način ponesrečila se. Otroka je pri Ogrisku prijel jermen nekega poljedelakega stroja, ga parkrat zavrtel, na kar je z razbito glavo obležal.

Pohajkovanje po Gruberjevem kanalu. Nekateri ljudje imajo navado, da postopajo in pohajkujejo po Gruberjevem kanalu ne zmeneč se za nevarnost, ki jim proti; razum tega tudi ovirajo delavstvo pri delu. Neštokrat se je že zgodilo, da je moral strojevodja v nadzemnem hipu vlak ustaviti, da se prepreči nesreča. Občinstvo namreč hodi preko in po železniških tirih, po katerih se prevažajo stajbe potrebštin ter se na

mi vozniki udomačila navada, da vohiše se je še tudi, da so svarilne napise odstranili. Varnostna oblast bo tozadevne prestopke ostro kaznovala.

Nagla in neprevidna vožnja je v smislu veljavnega cestno policijskega reda prepovedana. Zlasti temu pa se je v zadnjem času med tukajšnjimi vozniki vdomačila navada, da vozijo po najbolj obljudenih ulicah, čez križpotja itd. z brezprimerno naglostjo. Tudi kolesarji in avtomobilisti vozijo naglo in neprevidno. Vsled tega bo oblast začela postopati z najstrožjimi sredstvi, da jih primora do tega, da bodo previdno in počasi vozili.

Konj pod kamnitim stebrom. V četrtek popoldne je pripeljal na dvorišče hiše št. 8 v Kolodvorski ulici mesarski vajenec Franc Vekovrh s Kolonovimi konji voz peči. Pri tem je zadel v kamnati steber pri dvorišnih vratih, kateri se je podrl z vrati na konja, tako, da se konj ni mogel nikamor ganiti. Ko so steber odvalili, je konj vstal in ni bilo na njem vidnih poškodb, samo noge so mu vtekle. Vajenec je potem odpeljal konja domov.

Oslovsko meso. Vsled ovadbe mestnega fizikata je bil večeraj aretirani lastnih mesnice na trgu Giuseppeina št. 4 v Trstu, ker je oslovsko meso prodajal za goveje. V mesnici je bilo zaplenjenih več komadov oslovskega mesa.

Ublegli poštni oficijant. Poštno ravnateljstvo v Lvovu poroča, da je 19letni poštni oficijant Ladislav Bryk poveril vrednostno pismo s 4000 K ter 15. t. m. iz Rave Ruske izginil. Bryk je slok, suh, brez brk, ima temnoplave lase, sive oči in črno znamenje na desnem licu.

Pes popadel. Večeraj popoldne je popadel nek pes na Mivki prevoznika Ivana Ahlina in ga na levi nogi telesno poškodoval. Pes mu je raztrgal tudi hlače.

Za kruhom. Večeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 25 macedoncev, 43 Hrvatov in 10 Slovencev. — V Heb je šlo 35, v Buks 45, v Inomost 19, v Brezene 28, v Beljak pa 17 Hrvatov. V hrvaške šume se je odpeljalo 25 Slovencev.

Velik ljudski koncert priredi »Slovenska filharmonija« jutri v nedeljo z jako zanimivim sporedom na vrtu hotela »Tratnik« (zlata kaplja). Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 40 vin.

Narodna obramba. Z Viča se nam piše: Ne kradi! To zapoved božjo kličemo v spomin vsem, ki so zadnje dni pokradli in potrgali vse plakate tukajšnje Ciril-Metodove podružnice. Imena so na razpolago. Prišli smo tako daleč, da smo prisiljeni pred vrati slovenske prestolnice razobešati plakate one družbe, ki je rešila tisoče slovenskih življenj, na strehe oziroma v zračne višine, kjer so nedosegljivi roparskim rokam. In še več! V nedeljo, 21. avgusta, praznuje naša podružnica še posebej 25. letni jubilej; njeni nasprotniki priredijo isti dan gledališko predstavo, da bi vsaj nekoliko oškodovali obmejne brate. Ne bi tega sicer omenjali, ko bi se to zgodilo prvič, kajti pri zadnji sokolski veselici smo doživeli isti slučaj. Kaj naj odgovorimo na ta nepoštena dejanja? Z veliko udeležbo pri jubilejni slavnosti pokažimo svojo ljubezen do od njenih lastnih otrok opljuvane matere!

Ciril-Metodovim »brambovcem«. Vsi rodoljubi, ki so že vplačali za Ciril-Metodov obrambni sklad 200 K, se natisnejo v koledarju po abecednem redu ter imajo volilno pravico na glavni skupščini. V isti imenik se uvrste tudi tisti, ki plačajo celo svoto do 1. septembra t. l.

Podružnica Ciril-Metodove družbe za Poljansko dolino priredi v nedeljo, dne 21. avgusta v gostilni na Vidmu v Poljanah veliko ljudsko veselico z najrazličnejšimi sporedom.

Ameriški rojaki za Ciril-Metodovo družbo. Velika tolažba za naš narod je, da se naši rojaki v daljni Ameriki ne odtujijo, temuč se pravzaprav šele preporedijo za domovinsko ljubav, dočim bi bil marsikateri teh v domovini zadržan v brezdomovinskem ozračju. Pa ne samo verno srce, temuč tudi odprte roke za solze svojih trpečih bratov imajo ti naši ljubji rojaki v Ameriki. Pred dobrim letom se je pričelo med rojaki v Ameriki delovanje za našo prepotrebno šolsko družbo sv. Cirila in Metoda. Dne 17. m. m. je imela osrednja podružnica št. I. v New Yorku 2. občni zbor. Pri tej priliki je povedal podružnični tajnik gosp. Ivan Zupan, da imajo Slovenci v Ameriki že 32 podružnic s 1159 člani. Prvo leto so poslale te podružnice glavni družbi v Ljubljano krasno svoto 3200 kron. Celu veselice so že začele prirejati posamezne podružnice. Sploh pošljejo ameriške podružnice tako vneto, da bi bile lahko za zgled marsikateri stari podružnici doma. Posebno lepo se brigajo za razpečevanje družbenega blaga (razglednic, koškov itd.) Dohodi

ameriških podružnic v I. poslovnem letu so znašali skoraj 800 dolarjev. Slava in hvala ljublim bratom!

Društvena naznanila.

Letošnji redni občni zbor »Prosvete« se vrši 5. septembra v Ljubljani.

Slov. planinskemu društvu je daroval g. Janko Čeknik mesto venca na krsto gosp. Frana Trčka K 10—, iskrena hvala!

„Sokol“ v št. Vidu nad Ljubljano priredi dne 4. septembra t. l. ljudsko veselico s javno telovadbo. Kdor pozna razmere v št. Vidu, pride gotovo ta dan v št. Vid, da da mlademu društvu navdušenja za nadaljnje delo in mu gmotno pomore. „Sokol“ je brez lastne telovadnice in zato mu je delo oteženo. Na nesokolih je torej mnogo lažje, da si postavijo društvo telovadnice, zatekališče telovadcev in napreduje se gibajočih elementov. Vsi torej v št. Vidu na zdar!

„Struna“ v Idriji, pomnožena v orkestru in s pevskim zborom Del. braln. društva priredi v sredo, dne 7. septembra koncert s izključnim slovenskim sporedom. Na sporedu, ki se še natančneje objavi, so: Dvorak, Fibich, Wieniawski, Adamič in Schwab. Čisti dobiček je namenjen podpornim društvom za slovenske visokošolce v Pragi in na Dunaju.

Društvo jugoslovanskih železniških uradnikov. Blizajo se slavnostni dnevi desetletnice bratskega „Spolka českých železniških uradnikov“ in „Liginega zborovanja“. Tovariši, iskreno vas vabimo, da pohitite v dnevi 10., 11. in 12. septembra v zlato Prago. Prosimo vas vse, ki pohitite na te slavnostne dni, da nujno in zagotovo sporočite svoje udeležbo osrednjemu odboru (Trst. Acquedotto 22 III) oziroma podružnicam, da moremo vse potrebno ukreniti tako glede posebnega voza, kakor bivanja v Pragi. Odhod iz Trsta 9. septembra ob 8. uri 55 min. z brzovlakom št. 502 čez Jesenice-Celovec-Selzthal-Linz-Budjevice; prihod v Prago 10. septembra ob 2. uri 35 min. popoldne.

Osrednji odbor. Slovensko bralno in izobraževalno društvo na Reki imelo bo v nedeljo, dne 28. avgusta t. l. ob polu 3. popoldne v dvorani „Trgovčakov obrtničkog Doma“ izvanredni občni zbor.

Slovanski jug.

— Sedanji hrvaški sabor bo imel prihodnji ponedeljek svojo zadnjo sejo pred razpustom. Seja bo v dvorani zagrebskega mestnega občinskega sveta. Čim bo predsednik otvoril sejo, bo mu podban Chavrak izročil kraljevi reskript, s katerim se sabor sklicuje na sejo. Na to bo sabor izvolil deputacijo, ki bo šla po bana dr. Tomašića in ga dovedla v zbornico. Ban bo na to prečital kraljevi reskript, s katerim se razpušča sabor.

— Nova korespondenca. Bivši urednik »Hrvatskih Novosti« Kottas, ki je moral iz Hrvaške pobegniti, ker je imel preveč masla na glavi, je prišel na Dunaj s pomočjo židovskega kapitala »Neue Allgemeine Korrespondenz«. Kottas je madžaron in frankovec, zato se lahko že naprej ve, kakšna bo njegova korespondenca. Opravljala bo tisti posel, ki ga je v zadnjem času pričel ljubljanski »Slovenec«.

— Princeza Jelena na potu v Črno goro. Srbska princeza Jelena se je v četrtek jutraj v spremstvu podpolkovnika Gjorgja Josipovića odpeljala preko Dunaja na Cetinje. Z Dunaja se odpelje z današnjim brzovlakom preko Ljubljane na Reko, kjer se sestane s prestolonaslednikom Aleksandrom. Z Reke se bosta kraljevič in princeza skupaj vozila v Kotor na parniku ogrsko-hrvaške narodne družbe. Iz Kotora se peljeta z avtomobilom na Cetinje.

— Ureditve dolgov srbskih častnikov. Kakor poročajo srbski listi, je te dni dobila srbska narodna banka prvi obrok za ureditev dolgov srbskih častnikov v znesku 1 milijona frankov iz Rusije. Za končno konverzijo dolgov bo potreba okroglo 4 milijone frankov. Vso to vsoto bodo preskrbele, kakor je znano, ruske banke. Glavno zaslugo za to konverzijo si je pridobil ruski poslanik v Beogradu Hartvig.

— Razprodaja ruskih knjig na Bolgarskem. Profesor sofijskega vseučilišča dr. Coned si je nadel nalogo, da dožene, koliko potroši Bolgarska vsako leto za ruske knjige. Sklical je enketo, na katero so bili pozvani zastopniki vseučilišča, ljudskih knjižnic, vojaškega inštituta in učilišča, sv. sinoda, duhovnega seminarja, samostanov, gimnazij in končno vsi sofijski knjižničarji. Ta anketa je dožejala, da izdaja Bolgarska vsako leto za ruske knjige 40.000 levov. Ako se k temu prišteje še 20 gimnazij in inozemstvu in samostan v Trnovu, se lahko upravičeno trdi, da potrošijo Bolgari vsako leto za ruske knjige okroglo 60.000 levov. Pri tej priliki

bo morala marsikoga zanimati voditi, koliko knjig voželo tako včasih leta na Rusko. Vzemimo kamo leto 1900. V tem letu je bilo v Rusiji v celotni 23.000 knjig, ki so bile tiskane v 101.406.903 eksemplarjih. Na ruske jih odpade 1000, na gledališka dela 487, na naučna dela 1309, na tehnično 347, na zdravstvo 697. L. 1909. je imela Rusija 2130 časopisov in sicer 1643 ruskih, 218 poljskih, 60 nemških, 42 letskih, 39 gruzinskih, 38 estonskih, 28 armenskih, 22 židovskih, 16 tatarskih in 15 litavskih. Število ruskih umotvorov je v tem letu poskočilo za 10%, število eksemplarov pa za 3%. — Iz teh števil se vidi, v koliko je resnična nemška bajka, da je Rusija nekulturna in barbarška.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred občnim sodiščem.

Trebuha ga je bolel. Janez Gornik, 16 let star, je delal pri opekarskem mojstru Duilu Molinaru na Rakeku. Neko popoldne je Gornik videl, da je njegov delodajalec obesil svoj suknjič na ograjo. To priliko je obdolženec urno porabil, ter izmaknil iz suknjiča 3 bankovce po 20 K, nato se pa odstranil z izgovorom, da ga trebuha boli. Gornik, ki priznava le tatvino 2 bankovcev, je bil obsojen na tri mesece strogega zapor.

Bojevit kosec. Alojzij Lah, 22 let star iz Oplotnice, je v družbi Antona Goleta in Jožeta Kreseta cel teden kosil v Lazih pri Planini. V nedeljo, dne 24. julija t. l. so šli skupaj v Zihertovo gostilno ter spili 2 litra vina. Nato so se začeli pripraviti pri razdelitvi zaslužka, potem pa se zaradi plačila zapitka. Med tem, ko se je pripravil Lah z drugimi gosti, sta tovariša zapustila gostilno. Lah je prišel za njima ter ju dohitel na cesti proti Logatcu. Najprej je napadel z odprtim nožem Goleta, ga vrgel na tla in ga zabodel v desno stran prsnega koša, nato je pa stekel za Kresetom, ki mu je pa ušel. Gole je bil smrtonavno ranjen. Obdolženec, kateri ne najde pravega izgovora za svoje dejanje, je bil obsojen na 8 mesecev težke ječe.

Vojaškim naborom se je izogibal Leopold Pavčnik, posestnikov sin iz Kleč. Tri leta pred prvim vojaškim naborom jo je brez oblastvenega dovoljenja popihal v Ameriko, odkoder se je letos vrnil. Obsojen je bil na deset dni zapor.

Po nosu ga je udaril. Ivan Kussian, 19 let star, kovač v Beliščah, se je sprl s svojim tovarišem Jožefom Eriahom. Skočila sta si v lase, kar je imelo za posledico, da ga je Kussian udaril s polenom po obrazu in mu strl nosno kost. Obsojen je bil na šest tednov ječe.

Kurji morilec. V Grandenbergu na Štajerskem so poginile vse kure v onih hišah, v katerih je stanoval ključničarski pomočnik Gvido Richnowski. Končno so pa ljudje vendarle izvedeli, kaj je vzrok kurje smrti. Ovačili so Richnowskega, ki je bil radi nenravnega početja s kurami pred graškim deželnim sodiščem obsojen na dva meseca ječe.

Male kazni in 18. avgust. Precej razočaran je zapustil 18. avgusta voznič Jurij Hochrieder razpravno dvorano okrajnega sodišča Leopoldstadt na Dunaju, kjer so ga obsodili na 2 kroni denarne globe, ker je na vozu zaspal. „Plačati mi globe ni treba?“ je vprašal okrajnega sodnika. — Sodnik: „Zakaj pa ne?“ — Obtoženec: „No, ker je danes 18. avgust in je bilo v časopisih, da bodo na cesarjev rojstni dan vse majhne stvari „senkane!“ — Sodnik: „O tem, žaližbo, ničesar ne vem.“

Celibator. Katoliška cerkev je uvedla celibat, to je, da se katoliški duhovniki ne smejo poročiti. Ker se duhovniki ne smejo poročiti, iz mesa so pa vendarle kakor drugi ljudje, zato skačejo čez plotove. Je že menda bolj bogu dopadljivo, da duhovnik skrivaj greši, mesto da bi živel v poštenem zakonu. — Te dni se je vršila pred okrožnim sodiščem v Tesinu v Šleziji zanimiva obravnava. Pri župniku Tomažu Kahaneku je služila 16letna Suzana K. Suzana je župniku ugajala, zato jo je začel nadlegovati s svojo ljubeznijo. Deklica se pa ni hotela udati, ker je smatrala za velik greh, ako bi grešila z župnikom. Ob neki priložnosti jo je župnik posilil, in od tistega časa se Suzana ni več branila. Toda ljubezen ni ostala brez posledice in skrb je legla na dušo prečestitega župnika in zapeljanega dekleta. Treba je bilo poskrbeti za očeta malena bitja, ki je imelo priti na svet. Župniku se je res posrečilo, da je našel mladega mošča, ki naj bi postal oče njegovemu, župnikovu otroku. In res, ko je preteklo pet mesecev srečnega znanja, je mlada mati povila svojemu možičku krepkega dečka. Mladi mož pa ni bil nič kaj vesel svojega sinka, kajti stvar se mu je zdelo vendarle nekoliko prenežna. Bladi tega je pa

trdno prijel svojo ženko, ki je po dolgem obdobju primela, da je otrok župnikov. Župnik Kahaneke je bil na svojo »katalitično« dejanje obsojen v trimesečno ječo.

Belavci! Belavci!

Jutri, v nedeljo 21. t. m.

ob 10. uri dopoldne vai na

shod N. D. O.

v „Mostni dom“.

da predstavljamo proti neprimerno peči plani „Slovenec“ napram „Mladinski glasnik N. D. O.“

Knjževnost.

— Dantejeva „Nebeška komedija“ v hrvaškem prevodu. V založbi škofijskega semenišča „Lavova“ v Kotoru je izšel popoln hrvaški prevod Dantejeve „Nebeške komedije“. Krasnemu prevodu je dodan životopis Dantejeve in dodana so temeljita tolmačenja posamičnih stihov. Ta prevod je znamenito delo; pesniški umotvor je, združen s literarno kritičnim komentarjem. Prevod je izvršil in spisal životopis in komentar kotorski škof Fran Uccellini, ki je to krasno delo posvetil „slogi in ljubezni Hrvatov in Srbov, enokrvnim in istojezičnim bratom“. Cena 6 K s pošto 7 K.

Razne stvari.

* Vojska obesili. Predvečerašnjem so v Stambul obesili nekega karpotala, ki je za časa ustaje ubil nekega oficirja.

* Bazar pogorel. V Londonu je pogorel velikanski bazar Bronstein. Ljudje so se vsi rešili, dočim je poplopie popolnoma pogorelo. Škoda znaša milijon kron.

* Menelik še živi. Iz Abdisa Abebe poročajo: Negus Menelik še živi. 19. t. m. je obhajal svoj 67. rojstni dan. Ob tej priliki je amnestiral vse kaznjence, ki so zaprti zaradi prestopkov in manjših zločinov.

* Postiljon poveril. Postiljon Rohland je ukradel pri vožnji iz Frankobroda iz poštnega voza dve vreči, v katerih je bilo za 80.000 mark gotovine. Tatvino so opazili, storilec pa prijeli ter mu odvzeli denar.

* Dr. Luenger okraden. V nekem parku v Meidlingu je bil postavljen dr. Luengerju čeden spomenik. Pred spomenikom je stala 1 m 20 cm visoka bronasta podoba mladega dekleta. To podoba so neznani ponočnjaki odtrgali od spominskega kamna ter jo odnesli. Na dunajskem magistratu so radi tega zelo hudi.

* Povodni dinceja ob cesarjevem rojstnem dnevu se je serviral sledeči menu: Potage tortue. — Petits soufflés Périgueux. — Truites saumonées à la Victoria. — Pièce de bouef et filet de veau. — Zéphier de volaille à la Reine. — Homard renaissance. — Perdreaux rotis, salade, compote. — Artichauts à la sicilienne. — Demi-glace Fontaine bleu. — Croustades à la crème de fromage. — Glaces variées. — Dessert. — Champagne Moët & Chandon Impérial.

* Maša zadušnica za 20 kg sira. Imenitno ponudbo objavlja francoski časopis »L'Idée«. Ponudba, ki je bila razposlana privatnikom, se glasi: »Gospod! Usojamo se Vam ponuditi dobavo sira, katerega izdelujejo očene roke skesanih deklic v našem zavetišču v X. Na skrajni minimum znižane delavne mezde nam omogočujejo, da dobavljamo prvo kvaliteto za ceno... drugo kvaliteto za ceno... Kdor kupi 20 kg nasenk, ima pravico na eno mašo - zadušnico, katero bom čital v kapeli zavoda. — Privatniki, ki naročajo le posamezne pošiljke, dobe pri vsakem siru en molitveni bon. Če imajo pet takih bonov, tedaj naj se obrnejo na naš ekonomat, da dobe en mašni bon. Ker se naš sir izdeluje v našem zavodu od žensk, ki so navajene na največjo čistoto, tedaj je neprekosljivo dober. Naročila naj se adreajo na abeta B., ravnatelja zavoda za skesane deklice.

* Čudno postopanje s ponesrečenost. Večkrat smo imeli že priložnost, da smo se prepričali, da vlada v ameriških Zedinjenih državah večjih prav čudna osebnostna svoboda in še bolj čudno pravno razmerje. Nedavno se je zopet prigodilo nekaj, česar ne odobravajo niti vsi Amerikanci, še manj pa naseljenci. Vlada Zed. držav je odpelala domov v Italijo nekega italijanskega delavca, ki je bival že tri leta v Ameriki. Pri delu pri Panamakega prekopu, torej pri državi, delu se je ponesrečil dotični Italijan tako, da je izgubil obe nogi. Človek bi mislil, da bo vlada smatrala za svojo častno dolžnost, do smrti preskrbeti one nesrečno pohabljenca, ki so prišli pri delu na vlado ob svojo zdravje ude. Mesto tega jih

pa pošilja v njihovo domovino in sicer malo pred potekom postavnega termina, v katerem je deportacija še mogoča. Po preteku treh let je namreč deportacija takih »nedobrodosličnih« inozemcev nemogoča. Oni nesrečni Italijan, kateremu je pri gradnji Panamakega prekopa odtrgalo obe nogi, bi postal naravno po preteku treh let javnosti nadležen, in vsled tega so ga malo pred potekom triletnega termina poslali v njegovo domovino, katera mora uadale zanj skrbeti. Tako postopanje ameriške vlade je do skrajnosti nečloveško. Hoče se kar sistematičnim potom rešiti naseljencev, oziroma inozemskih delavcev, ki so bili pri delu za vse svoje življenje pohabljeni. To stori vlada v vsakem posameznem slučaju, kakor hitro dotični pohabljenec še ni bil tri leta v Zedinjenih državah. Kako brutalno se pri tem postopa, uaj nam dokazuje nek drug slučaj, v katerem se je tudi nek delavec ponesrečil. Pri gradnji nekega newyorškega tunela je dobil neki inozemski delavec, ki je baš prišel v deželo, delo. Ko je razstreljeval skalovje, je oslepel. Družba, ki je gradila dotični tunel, ga je poslala takoj v bolnico in sicer v svojem bolniškem vozu, kateri je vedno pripravljen, da tako ni treba klicati policije in da se o takih nesrečah v javnosti ne izve. Kakor hitro je oslepljeni delavec nekoliko okreval, so ga poslali na naselniški otok in od tam so ga potem deportirali pod pretvezo, da so bile njegove oči že slabe, ko je prišel v Zedinjene države. V tem slučaju oblasti torej niso nastopile le v prid vlade, temveč tudi v prid one družbe, pri kateri je delavec prišel ob svoj vid. Stvar je torej taka, da bi delavec, tudi ako bi hotel, ne mogel vložiti proti družbi tožbo za odškodnino. Tako postopanje proti evropskim delavcem, ki se ponesrečijo pri delu v Ameriki ne moremo nazvati drugače, kakor barbarsko. In kljub temu evropske vlade še vedno molče — kajti tudi one se ne zmenijo za svoje delavce, katerim doma niti kruha ne morejo dati, tako, da morajo v inozemstvu iskati zaslužka, kjer pa najdejo čestokrat pohabljenje za vse svoje življenje.

* Med spiritisti. V krogu ljudi, ki se v Londonu zanimajo za spiritizem, sta uživala zakonska Whitehead velik ugled. K »sejam«, ki sta jih prirejala odlična zavezanka duhov je dohajala najvišja londonska družba. Nedavno je poslalo več mladih aristokratkinj streljaja vprašat klicatelja duhov, če bi ne hotela prirediti posebne »seje« za mlade aristokratkinje. Zakonca Whitehead sta bila takoj pripravljena ustreči mladim radovednežkam in sta jim naznanila, da se lahko že v prihodnji noči udeležijo seje, pri kateri bodo navzoči najznamenitejši duhovi. Seja se prične o polnoči, ker je to najbolj pripraven čas za duhove. Mlade aristokratkinje so bile s tem zadovoljne. O polnoči so prišle pred vrata samotno stoječe vile, kjer jih je sprejela madam Whitehead. Odpeljala jih je v vilo v sprejemno dvorano. Tu jih je začela natančneje ogledovati, končno pa izjavi, da tako nališanih in posvetnih dam nikakor ne more spustiti v svetleč duhov. Zahtevala je, da pridejo kak drug čas v pripravi obleki in brez nakitja. Potem šele more pokazati damam onostranski zanimivi svet, ki mora očarati vsakega. Slednjic so se dame sporazumele na ta način, da v predsobi odlože vse dragocenosti, ure, prstane in drugo in poleg tega tudi drago gornjo obleko. Whiteheadova je nato dame zaprla v posebno sobo ter jim naročila, naj se za pol ure zatope v sveto premišljevanje. Toda tiste pol ure nikakor ni hotelo biti konec, in mlade dame so premišljevale že o vseh drugih stvareh kakor pa o nadzemskih duhovih. Začele so tudi trkati na vrata, sprva tiho, pozneje tudi bolj krepko, toda živa duša se ni oglasila. Solnce je bilo že precej visoko, ko se je zunaj vile stoječemu streljaju zazdelo čakanje se preneumno. Šel je v vilo, ki se mu je zdela popolnoma zapuščena. Slednjic je vendarle prišel do sobe, v kateri so imele mlade aristokratkinje. Toda soba je bila zaklenjena in treba je bilo poiskati ključavničarja. Ko je ključavničar sobo odprl, nudil se je žalostno smešen prizor. Mlade aristokratkinje vse obupane in v sami spodnji obleki... Posredovalca med duhovi in med ljudmi sta izginila, z njima pa tudi krasna obleka in dragocenosti. Ta dogodek je povzročil v Londonu mnogo smeha. Najprej se je to, da spiritističnega parčka ne bodo preganjali, ker ga nobena od prizadetih aristokratkinj ne bo ovadila, kajti vsaki je lažje, da na tem, da njeno ime ne pride v javnost.

* Čudno postopanje s ponesrečenost. Večkrat smo imeli že priložnost, da smo se prepričali, da vlada v ameriških Zedinjenih državah večjih prav čudna osebnostna svoboda in še bolj čudno pravno razmerje. Nedavno se je zopet prigodilo nekaj, česar ne odobravajo niti vsi Amerikanci, še manj pa naseljenci. Vlada Zed. držav je odpelala domov v Italijo nekega italijanskega delavca, ki je bival že tri leta v Ameriki. Pri delu pri Panamakega prekopu, torej pri državi, delu se je ponesrečil dotični Italijan tako, da je izgubil obe nogi. Človek bi mislil, da bo vlada smatrala za svojo častno dolžnost, do smrti preskrbeti one nesrečno pohabljenca, ki so prišli pri delu na vlado ob svojo zdravje ude. Mesto tega jih

Telefonska in brzovozna poročila.

Ministrski svet.

Dunaj, 20. avgusta. Danes nadljuje ministrski svet svoja posvetovanja glede odgovorov na vprašanja poslancev.

Podkupljeni nemški radikali.

Dunaj, 20. avgusta. Schönererjev »Alldeutsches Tagblatt« dolži že dlje časa Wolfvo »Ostdeutsche Rundschau«, da dobliva od vlade subvencije. »Ostdeutsche Rundschau« pravi, da je po zapričenem izvedenju dela pregledati svoje knjige in ta je konstatoval, da so v redu in da ni dobi Wolf nobene subvencije. »Alldeutsches Tagblatt« pozivlja sedaj Wolfa naj toži, da se mu bo pred sodiščem dokazalo, da je od vlade podkupljen.

Pogajanja radi kanalov.

Dunaj, 20. avgusta. Danes je bilo pri ministrskem predsedniku posvetovanje zaradi gradbe kanalov. Poljski klub so zastopali Glominski, Czajkowski, Stapiński in Stwierlina, navzoči so bili pa tudi finančni minister, trgovski minister in poljski minister. Trgovski minister je celo zadevo obširno pojasnil. Poljaki so vzeli njegova izjavanja na znanje s pristavkom, da se bodo posvetovali s parlamentarno komisijo, eventualno s klubom.

Prince Liechtenstein.

Dunaj, 20. avgusta. Deželni maršal prince Liechtenstein se je v sanatoriju Löw podvrnil težki operaciji, ki pa se ni popolnoma posrečila. Bulletin pravi, da je stanje prince Liechtensteina jako resno. Prince je že dlje časa težko bolan in se le nominalno še udeležuje političnega življenja.

Vodne sile.

Dunaj, 20. avgusta. V zadevi izkoriščanja vodnih sil in naprave vodnih katastrof, je ministrstvo poslalo deželnim vladam poseben ukaz, ki ureja to stvar.

Ni bilo nesreče!

Dunaj, 20. avgusta. Vest, da sta trčili ladji »Nadvojvoda Fran Ferdinand« in »Nadvojvoda Friderik« skupaj, je neresnična. Prva teh ladij je v Pulju, druga v Dalmaciji.

Imenovanje.

Dunaj, 20. avgusta. Nadučitelj v Cerkovcih, Herie, je imenovan okr. šolskim nadzornikom za okraje Ptuj, Ormož, Radgona.

Professor Ulbrich.

Praga, 20. avgusta. Tu je umrl znani nemški učenjak vseučiliški profesor dr. Ulbrich.

Paševanje na Ogrskem.

Budimpešta, 20. avgusta. Velika slovaška deputacija od Sv. Miklavža Liptovskega se je pri ministrskem predsedniku pritožila, da županjski uradniki pristransko postopajo in da preganjajo Slovake zaradi njih političnega in narodnega mišljenja. Ministrski predsednik je priznal, da postopajo upravni uradniki večkrat pristransko in je obljubil, da takoj odredi strogo preiskavo.

Črnogorske slavnosti.

Cetinje, 20. avgusta. Prestolonaslednik Danilo je odpotoval z velikim spremstvom v Bar, da sprejme in pozdravi bolgarskega kralja in njegovo spremstvo.

Mornarični zrakoplovi.

Pariz, 20. avgusta. Minister mornarice se je izrekel, da kakor je Francija prva na svetu glede podmorskih ladij, tako mora postati tudi prva na svetu glede zrakoplovov. Sedem mornaričnih častnikov se je že izvezlo za zrakoplovstvo. V proračunu bo postavljena velika svota v namen, da se v vseh večjih pristaniških ustanovah zrakoplovne flotile.

Izobčen!

Monakovo, 20. avgusta. Bivši profesor v Pasavi, dr. Sickenberger, ki je nedolgo, slekel duhovsko suknjo, je sedaj izobčen iz katoliške cerkve.

Ljubosumnost na Angleško.

Berolin, 20. avgusta. Ker pišejo različni turški listi, da je v kretske vprašanju Angleška zvesto stala na strani Turčije, dočim sta Avstrija in Nemčija delali proti Turčiji, izjavlja oficijozna »Post«, da delajo turški listi Nemčiji in Avstriji krivico. »Post« pravi, da sta Nemčija in Avstrija ravno tako zvesto podpirali Turčijo, kakor Angleška.

Kolera.

Berolin, 20. avgusta. Dva ruska čolnarja, ki sta bila na potu v Gdansk, so spravili v bolnico, ker sta sumljiva, da sta obolela za kolero.

Zrakoplovec Moisant.

London, 20. avgusta. Vest, da je zrakoplovec Moisant dospel v London, da se je pred kristalno palačo spustil na tla in bil sprejet z velikanskim entuzijazmom, je neresnična. Moisant sploh ni dospel v London, nego se mu je že pred Londonom pokvaril zrakoplov.

Vojna ali mir.

London, 20. avgusta. Listi poročajo, da je bil v Sofiji pred odhodom kralja Ferdinanda in pod njegovim predsedstvom tri dni trajalo kmetijsko svetlo, glede katerega varujejo vladni krogi največjo tajnost. Ouje se tuji, da je šlo za odločitev med vojno in mir.

Najnižje cene!

HIŠA
v Radovljici, obstoječa iz 4 sob, kleti in vrta. — Poizve se pri Antonu Marolt na Bloku, Grad št. 141.

Notarskega kandidata
sprejme takoj
notar Judovertnik v Ljubljani.

Salvator francosko : žganje :
je dandanes najboljši boljši otežujoče zdravilo. Pravo samo z SALVATOR.
Zaloga po vseh lekarnah, parfumerijah, in drogerijah ali pa pri izdelovalcu S. Mittelbach, lekarna "Salvator", in drogerija, Zagreb, Jelačićev trg 2. 1787

Zastonj
dobite majhno esperantsko slovnico in slovarček, ki jo predelate v par urah in ki vam odpre
celi svet
ako naročite "Popolno slovnico esp. jezik" (2. izdaja, 1-30 K s poštnino), ki jo lahko prodaste svojemu prijatelju. K 5 izvodom (6-30 K s poštnino) priložim seveda zastonj 5 majhnih slovnici in slovarčkov, ki jih pa se vsakega anekdot — Založništvo esp. knjig Lj. Koser, Juršinci pri Ptuj, Štajersko. 2756

Dolenjske Toplice
na Kranjskem, dolenjskih železnice postaja Strazha-Toplice
Voda s toploto 38° C. Pijne in kopalne zdravilne vode, ki so bogate s kalcijem, magnezijem, natrijem, železom in jodom. Voda je zdravilna pri mnogih boleznih, zlasti pri revmatizmu, ledvičnih boleznih, žolčnih kamnih, hipertenziji, živčnih boleznih, anemiji, neurasteniji, kronični utrujenosti, starostnih boleznih, ženskih boleznih, otroških boleznih, ki so posledice nezdrave prehrane, ki so posledice nezdrave prehrane, ki so posledice nezdrave prehrane.

Franc Visjan
Izdelovatelj vozov
Ljubljana, Kolodvorska ulica 25
priporoča svojo bogato zalogo novih in že rabljenih VOZOV.

C. kr. avstrijske državne železnice.
Izyleček iz voznega reda.

Veljeven od 1. maja 1910.
Prihod iz Ljubljane (juž. žel.)
7-08 zjutraj: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, Gorica, Trst, Celovec.
7-25 zjutraj: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, St. Janž, Rudolfovo, Strazha-Toplice, Kočevje.
9-12 dopoldne: Osebn. vlak v smeri: Jesenice, z zvezo na brzovlak v Celovec, Dunaj j. k., Linz, Prago, Draždane, Berlin, Beljak, Badgastein, Solnograd, Monakovo, Kolim.
14-0 dopoldne: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, Celovec, Gorica, Trst.
16-22 popoldne: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, St. Janž, Strazha-Toplice, Kočevje.
18-30 popoldne: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, Gorica, Trst, Celovec.
19-35 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, z zvezo na brzovlak v Beljak, Celovec, Dunaj, z. k., Badgastein, Solnograd, Monakovo, Inomost, Frankobrod, Wiesbaden, Kolim, Düsseldorf, Vleissingen, Trbič.
7-40 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, St. Janž, Rudolfovo, Kočevje.
10-10 ponoči: Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Gorica, Trst, Celovec.
Gidhod iz Ljubljane (državni kolodvor).
7-28 zjutraj: Osebn. vlak v Kamnik.
7-28 popoldne: Mešanec v Kamnik.
7-35 zvečer: Mešanec v Kamnik.
11-00 ponoči: Mešanec v Kamnik le ob nedeljah in praznikih.
C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah
Primoža Trubarja
ustanovitelja slovenske književnosti
visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdostopnejša kar jih imamo Slovenci.
Cena s pošto K 3.20.
NARODNI KNJIGARNI v Ljubljani, Prešernova ul. 7.

poštna voza
proda Sven Nodda, Nova vas, pri Babini. Cena po dogovoru. 2797
Izkušeni strojnik
ki je tudi izkušen strojni ključavničar, z izvrstnimi izpričevanji, lito primerno strojniško službo, najraje na kake parni žagi. Neoplahko takoj ali pa s 1. oktobrom. — Naslov: F. T., poštno ležalo, Brezovica pri Ljubljani.

prodajalno
z mehanim blagom
v najem.
Pogoji pri načelstvu. 2787

Na izbiri pošilja
resnim naročnikom
bluze — krila — perilo
domače in cene halje, predpasnike, otroške obleke, klobučke in čepice, krsne oprave ter vsako konfekcijsko in modno blago
M. Kristoflič-Bučar
Ljubljana, Stari trg 28.
Priznana najboljša blaga. Cene nizke.
Naročila tudi po meri.

G. Flux
Geopetna ulica št. 2, 2794
tudi soborice in kuharice za Gradec, Prago, Dunaj, Budimpešto, Beograd, Egipet itd. itd.
Natacineje v pisarni. Petina takaj.

podružnica v Trstu,
Piazza del Ponterosso 3.
obstruje
vloge na knjižice 4%
vlogi na knjižice 4%
vloge v tekočem računu
vlogi po dogovoru
Poštne položnice se pošljejo na željo zastoj.
Bančni posli vsake vrste.
Vadija in kavcije.
2642

OLLA
je več nego 2000 zdravnikov označilo za najmočnejšo zdravilo.
Zaloga v Ljubljani: A. Blavka, R. Sušnik, Gabriel Piccoli, lekar-nar, A. Kanc, drogerija, Ant. Krisper.
Zahtevajte, da Vam Vaš dobavitelj da OLLA in ne dajte si manjvrednih posnetkov za isti denar kot OLLA hvaliti za "ravno tako dobro blago".
Ilustrovan, poučen in originalen cenovnik z navedbo prodajalšč zastoj od Iver-nice za gum OLLA na Dunaju št. 300, Praterstr. 57. 1000

Nedosežno
Najnovejša ameriška iznajdba
Nigijensko gumasto blago za medho. Porabno na leto K 4-00.
Čez 2 milijona kosov prodanih v kratkem času. Nigijensko gumasto blago za ženske. (Varstvo žensk.) Priporočili najpri zdravniški strokovnjaki, porabno na leto K 2-00.
Kdor pošlje denar naprej (tudi pisemne znamke) mu pošlje diskretno in poštno prosto, sicer 50 vin. več, edina prodaja
H. AUER
tvornica za gumasto blago.
Dunaj IX 2, Nussdorferstrasse 3-6.

V Ameriko in Kanado
Cunard Line.
Odhod iz domačega pristanišča Trsta:
Ultonia, 23. avgusta 1910.
Carpathia 13. septembra 1910.
Pannonia, 27. septembra 1910.
In Liverpoola: 1515
Največji in najlepši parniki sveta.
Lusitania 27. avgusta, 17. septembra, 8. oktobra, 5. novembra in 17. decembra 1910.
Mauretania 20. avgusta, 10. septembra, 1. oktobra, 29. oktobra, 19. novembra in 10. decembra 1910.
Pojasnila in vozne karte pri **Andr. Odlecek** v Ljubljani, Slovenske ulice št. 28, poleg cerkve Srca Jezusovega.
Vozna cena Trst-New York III. razred K 180 za odraslo osebo z davkom vred in 100 K za otroka pod 10 leti z davkom vred.

V Študentskih ulicah
Ljubljanska povest.
Spisal Fr. Remec.
Cena K 1-00, eleg. vez. K 2-00, s pošto 20 v. več.
Ustrezaje mnogostanskim željam, je podpisano založništvo izdalo ta knjižni roman, ki ga je občinstvo z največjim veseljem čitalo, ko je izhajal v podlistku "Slov. Naroda". Dejanje, zajeto iz domačega življenja, je jako zanimivo in se razvija v življih in veselih, vedno interesantnih prizorih do potlačilnega konca. "V Študentskih ulicah" je ljubezenski roman, ki je spisan po avtorizirani zgodbi in ima zgodovinsko ozadje.
"Narodna knjižnica"
v Ljubljani.

Učitelj iz ovojnjani
Pravna za iznajdben prva in edina učiteljska slovenska trdnja za:
Učitelj iz ovojnjani
Proda nove in preigrane klavirje edino le najizvrstnejše kakovosti po jako nizkih in brezkonkurenčnih cenah. Vsa v to stroko spadajoča popravila izvršuje precizno točno in le po najnižjih cenah. — Svetuje in posreduje tudi pri zasebnem kupovanju in prodajanju preigranih klavirjev. — "Masbeni Model" uglašuje edino le imenovana trdnja 179
G. F. Jurásek,
prvi kranj. učitelj, uglaševalce klavirjev
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 62 a. I. nadst.

"SLOVENSKI NAROD"
se prodaja v posameznih izvodih po 10 vin. v sledečih trafikah
Ljubljana:
Bischof Karl, Novi Vodmat.
Bizjak J., Vodmat, Bohoričeve ulice št. 10.
Blaznik L., Stari trg št. 12.
Blaznik J., Dunajska cesta št. 14.
Dolenc Jerica, Prešernova ul. 52.
Elsner M., Kopitarjeve ulice 1.
Fertotija Ursula, sv. Petra c. 14.
Fuchs H., Marije Terezije cesta, nasproti Kolizeja.
Kloek, Lattermanov dvored.
Kleinmayr, knjigar, južni kolodvor.
Kleinstejn J., Jurčičev trg št. 3.
Košir Julija, Hilserjeve ulice št. 12.
Kristan Iv., Resljeva cesta 24.
Kustrin A., Breg št. 6.
Kušar J., sv. Petra cesta št. 52.
Mrzlikar A., Sodnijske ulice št. 4.
Pichler I., Kongresni trg št. 3.
Pirnat J., Kolodvorske ul. št. 18.
Remžar, Ivan Zelena jama.
Podboj J., Sv. Petra cesta 97.
Sever Marija, Krak. nasip 4.
Šitar J., Florjanske ulice št. 22.
Straus Marija, Škof. ulica 15.
Stiene Ivan, Valvazorjev trg št. 4.
Sušnik J., Rimska cesta št. 18.
Svatek J., Mestni trg št. 25.
Sveteck Lucija, Novi Vodmat 57.
Sežark F., Selenburgove ulice št. 1.
Šubic A., hotel "Union".
Tenente R., Gradaške ulice št. 10.
Treo Julija, Sv. Petra cesta št. 36.
Ušeničnik Fr., Židovske ul. št. 1.
Velkovich A., Sv. Jakoba trg 8.
Vizjak J., Gosposke ulice št. 12.
Zupančič Ivana, Kolodvor, ul. 8.
Glince:
Likar Marija, trafika.
Šiška:
Franzot M., Spodnja Šiška na kolodvoru.
Kotnik J., trgovec v Šiški.
Kamnik:
Ažman Marija, trafika.
Škofja Loka:
Žigon Matej, trgovina in trafika na Glavnem trgu št. 34.
Kranj:
Florian Karl, knjigotrdlec.
Litija:
Lajovic Emil, trgovec.
Radovljica:
Homan Oton, trgovec.
Lesce (v bližini na kolodvoru):
Legat Ivan, gostilničar in posetnik.
Bled:
Kloek, Drischel.
Bazar, Zirovnik.
Pretnar Ivan, trgovec.
Javornik:
Zore Leopold, trgovec.
Bohinjska Bistrica:
Orebotek Miljo, trgovec.
Jesenice:
Mesar J., posetnik in gostilničar Schwarz Julija, na kolodvoru.
Ribnica:
Lovšin Ivan, trgovec.
Novo mesto:
Kos Josip, knjigovoz.
Beltin pri Radni:
Dermelj Alojzij, posetnik in trafikant.
Kranj:
Stanzler Henrik, trgovec.
Raka pri Krškem:
Varšek Ivan, trgovec.
Vrhnika:
Oestlin Martin (Pian Dabec).
Logatec:
Rus Jos., trgovec.
Zagorje:
Rudolf Karol, trgovec.

Likar Marija, trafika.
Šiška:
Franzot M., Spodnja Šiška na kolodvoru.
Kotnik J., trgovec v Šiški.
Kamnik:
Ažman Marija, trafika.
Škofja Loka:
Žigon Matej, trgovina in trafika na Glavnem trgu št. 34.
Kranj:
Florian Karl, knjigotrdlec.
Litija:
Lajovic Emil, trgovec.
Radovljica:
Homan Oton, trgovec.
Lesce (v bližini na kolodvoru):
Legat Ivan, gostilničar in posetnik.
Bled:
Kloek, Drischel.
Bazar, Zirovnik.
Pretnar Ivan, trgovec.
Javornik:
Zore Leopold, trgovec.
Bohinjska Bistrica:
Orebotek Miljo, trgovec.
Jesenice:
Mesar J., posetnik in gostilničar Schwarz Julija, na kolodvoru.
Ribnica:
Lovšin Ivan, trgovec.
Novo mesto:
Kos Josip, knjigovoz.
Beltin pri Radni:
Dermelj Alojzij, posetnik in trafikant.
Kranj:
Stanzler Henrik, trgovec.
Raka pri Krškem:
Varšek Ivan, trgovec.
Vrhnika:
Oestlin Martin (Pian Dabec).
Logatec:
Rus Jos., trgovec.
Zagorje:
Rudolf Karol, trgovec.

Letalske gobe
Izpuše in prosi za ponudbe z vzorci
Tomáš Chaloupka, Světec u Bilihy, Čechy. 2789
Avtomobil
za 4 osebe
se po jako ugodni ceni proda.
Več se poizve 1527
v Sp. Šiški 220, pri Šebeniku.

"SLOVENSKI NAROD"
se prodaja v posameznih izvodih po 10 vin. v sledečih trafikah
Cerknica:
Krajan Anton, trafikant.
Pogačnik Alojzij, trgovec;
Werli Karolina, trafikantinja.
Begunje pri Cirkniol:
Storgulec Ivan, hišna št. 31.
Lož:
Lah Franjo, trgovec.
Staritrg pri Ložu:
Bencina Ivan, trgovec.
Postojna:
Marinšek Jakob, prodajalec.
Sodražica:
Fajdiga Fran, trgovec.
Št. Peter na Krasu:
Schmelzer J., na kolodvoru.
Senožeče:
Zelen Ant., gostilničar in trafikant.
Komen pri Nabrežini:
Komel Alojzij, trafika.
Zidani most:
Peterman Mary, trafika na kolodvoru.
Rakek:
Domicelj A., trgovec.
Tržič:
Lavš Leopold, trgovec.
Trbovlje:
Treo Antonija, trafika, Maribor:
Weigl Vinko, trgovina papirja.
Celje:
Miklauc Marija, trafika v "Narodnem domu".
Zvezna trgovina.
Celovec:
Sowa Josip, časopisni biró.
Gorica:
Gabršek A., knjigotrdnica.
Hovanski Ivan, Via Corno št. 22.
Kvebelj Peter, Kapucinska ul. 1.
Leban Tereza, Corso G. Verdi št. 21.
Marek J., tobakarna, drž. kolodvor.
Pleško Ant., ulica Campo Santo št. 37.
Sardagna Ivan, Gosposke ul. 9.
Schmelzer Karel, trafika na kolodvoru.
Schwarz Josip, trafika, Šolska ulica št. 2 (v. škole 2).
Nabrežina:
Na kolodvoru.
Divča:
Na kolodvoru.
Trst:
Grammaticopulo Aristide, Piazza Barriera vecchia (voga) ulice Bosco št. 1).
Kersten Ivanka, Aquedotto št. 2.
Lavrenčič Mihael, Piazza Caserma št. 1.
Može Karolina, ulica Miramaro št. 1.
Stančič Št., ulica Molin piccolo št. 5.
Schimpff F., državni kolodvor.
Schmelzer K., južni kolodvor.
Opotje:
Tomašič Anton, trafikant.
Milo Ivana, trgovka.
Voleska:
Anton Špendou, prodaja novin.
Lovrana.
Knjigarna Smied.
Palj:
Feik Antonija, Via Barbacani 1.
Raka:
"Globe", časopisni biró.
Trbovlje Ojarej, Via del Molin.
Dunaj:
Hofner Helene, trafikantinja, VIII. Albertstrasse R. 2.

Narodna knjigarna

Zbrani spisi Josipa Jurčiča. Enajst zvezkov. Cena vsakega zvezka, broš. K 1-20, vez. K 2-—, s pošto 20 v več. Jurčič je najpopularnejši vseh slovenskih romanopiscev in ni ga pisatelja, čigar dela bi bila tako razširjena in priljubljena kakor Jurčičeva.	Kirdžali. Podunavska povest. Spisal Mihael Čajkovskij. Cena broš. K 1-00, vez. K 2-20, s pošto 20 v več. Ta povest ima zgodovinsko ozadje; godi se v času, ko se je na Balkanu začelo daniiti, in je po svojem dejanju in po nastopajočih osebah velezanimiva.	Stara devica. Spisal Oblak. Cena broš. K —00, vez. K 1-00, s pošto 20 v več. Nežen in ljubezniv roman iz slovenskega malomestnega življenja.	Mali vitez. Zgodovinski roman iz poljske preteklosti. Spisal Henrik Sienkiewicz. Trije ilustrirani zvezki. Cena broš. K 7-—, vez. K 9-50, s pošto 40 v več. Sienkiewiczovi romani slove po vsem svetu; med najboljše spada „Mali vitez.“	V naravi. Izbrani prirodoslovni spisi Frana Erjavca. Uredil dr. Gvidon Sajovic. Cena broš. K 1-20, vez. K 2-20, s pošto 20 v več. Od c. kr. deželnega šolskega sveta Kranjskega vsem šolskim knjižicam toplo priporočena knjiga.
Dr. Ivan Tavčar. Povesti. Pet zvezkov. Cena vsakega zvezka, broš. K 2-40, v platno vez. K 3-—, v polfranc. vezbi K 4-20. Znamenite povesti dr. Ivana Tavčarja spadajo med najlepše in najbolj priljubljene umotvore slovenskega slovstva.	Vaška kronika. Spisal Ivan Lah. Cena broš. K 1-70, vez. K 2-70 s pošto 20 v več. Krasne in zanimive povesti iz dolenske preteklosti, iz časa turških vojsk in kmetijskih puntov.	Obsojenci. Spisal Vladimir Levstik. Cena broš. K 2-50, vez. K 3-50, s pošto 20 v več. Zanimiva knjiga, ki se odlikuje po blestečem slogu in rezki satiriki.	Brodkovski odvetnik. Spisal V. Beneš-Sumovsky. Cena broš. K 1-50, vez. 2-50, s pošto 20 v več. Ta odlični roman podaja zanimivo in pretresljivo sliko iz narodnega življenja in priča, kako nemška žena uničevalno vpliva na slovanskega moža.	Človek. Spisal Maksim Gorkij. Cena broš. K 00-—, vez. K 1-00, s pošto 20 v več. Ta velečastna apoteoza človeške misli podaja v poetični obliki celo filozofijo energije.
Zbrani spisi Iv. Kersnika. Vezana izdaja v 4 zvezkih. V platno vezano po 6 K, v fini polfrancoski vezbi po 7 K. Kersnik je eden najodličnejših slovenskih pisateljev in spadajo njegovi romani med najlepše v slovenski literaturi.	Tartarin iz Taraskona. Humorističen roman. Spisal Alfonz Daudet. Cena broš. K 1-20, vez. K 1-00 s pošto 20 v več. Ta roman je pravi bisers francoskega humorja in klasična satira na južnofrancoski narodni značaj.	Rendezvous. Novela Ivana Turgenjeva. Cena broš. K —00, vez. K 1-00, s pošto 20 v več. Ta novela slavnega ruskega pisatelja se prištevja najnežnejšim in najbolj pretepisljivim kar jih je spisal.	Rodbina Polaneških. Roman iz poljske zgodovine. Spisal Henrik Sienkiewicz. Trije ilustrirani zvezki. Cena broš. K 10-—, vez. K 16-—, v en zvezek vez. K 13-—, s pošto 40 v več. Ta krasni zgodovinski roman je vreden najtoplejšega priporočila.	Vohun. Roman. Spisal I. F. Cooper. Cena K 1-00, s pošto 20 v več. Med mnogimi Cooperjevimi romani iz ameriškega življenja v časih osvobodjenja zavzema „Vohun“ odlično mesto.
Zbrani spisi Fr. Levstika. Pet zvezkov. Broš. K 21-—, v platno vezani K 27-—, v polfrancoski vezbi K 29-—, v najtinejši K 31-—. Levstik je kot pesnik, pisatelj in kritik eden najznamenitejših osebnosti v slovenski književnosti.	Strahovalci dveh kron. Spisal Fr. Lipič. Cena broš. K 2-—, vez. K 4-—, s pošto 40 v več. Velezanimiv roman iz časa velikih bojev med pomorskimi razbojniki, turškim cesarstvom in beneško republiko.	Trije mušketirji. Zgodovinski roman iz francoske preteklosti. Spisal Aleksander Dumas. Cena broš. K 5-—, vez. K 6-00, s pošto 40 v več. „Trije mušketirji“ so svetovno slaven roman; ni ga morda na svetu, ki bi bil toliko čitan kakor ta.	Mali lord. Spisal F. H. Burnett. Cena broš. K 1-00, vez. 2-00, s pošto 20 v več. To knjigo veselja, kakor je kritika imenovala to presrečno povest, so po izgledu mestnega šolskega nadzornika sprejeli v šolske knjižnice vsi šolski voditelji, ki jim je res mar, da mladina kaj dobrega čita.	Kurent. Starodavna pripovedka. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. K 1-00, vez. K 2-00, s pošto 20 v več. Mehka, sanjava povest, katere glavna oseba je Kurent, mladenič hrepenen in sanjavosti, kakršne zna slikati pač samo Cankar.
Prešernov album. Uredil Anton Askerc. Cena K 2-40, s pošto 20 v več. Ta album je spominska knjiga na stoletnico Prešernovega rojstva in obsega Prešerna tičče se spise najodličnejših slovenskih pisateljev.	Champol: Mož Simone. Preložil Vladimir Levstik. Cena broš. K 1-00, vez. K 3-—, s pošto 20 v več. Ta roman, ki provzroča pozornost od kraja do konca, opisuje mojstersko boje in požrtvovalnost ženske duše.	Čez trnje do sreče. Spisal Senčar. Cena broš. K 1-20, vez. K 2-20, s pošto 20 v več. Zelo zanimiv roman, poln interesantnega dejanja.	Grof Monte Kristo. Roman. Spisal Aleksander Dumas. Dva zvezka. Cena broš. K 8-—, vez. K 12-—. Ta slavni roman, ki je preložen že na vse kulturne jezike sveta, spada med najznamenitejša pripovedna dela minolega stoletja.	Slovensko-nemška meja na Koroškem. Spisal Ante Beg. Cena broš. K 1-40, vez. K 2-40, s pošto 20 v več. Najvažnejše delo za spoznanje narodnostnih razmer na Koroškem.
Undina. Spisal André Theuriot. Cena 50 v, s pošto 20 v več. Eden najljubeznivejših francoskih pisateljev je v tej knjigi podal dražestno povest, ki jo je svetovna kritika uvrstila med nesmrtna dela.	Zadnji rodovine Benalja. Spisal Fr. Remec. Cena K 1-50, s pošto K 1-70. Velezanimiv zgodovinski roman iz časa rokovnjaškega gibanja na Kranjskem.	Dvajset let pozneje. Roman iz francoske preteklosti. Spisal Aleksander Dumas. Cena broš. K 0-—, vez. K 0-—, s pošto 40 v več. Ta roman je nadaljevanje „Treh mušketirjev“.	Premaganci. Spisal Fr. Remec. Cena broš. K —00, vez. K 1-00, s pošto 20 v več. Interesantna povest iz ljubljanskega življenja.	Aleš iz Razora. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. K 1-50, vez. K 2-50, s pošto 20 v več. Najbolj ljudska in ena najlepših povesti, kar jih je spisal Cankar.
Najhujši sovražniki. Spisal Rado Murnik. Cena 60 v, s pošto 70 v. Ta produkt o nalezljivih boleznih se bere kakor kak vesel roman.	Fran Milčinski: Igračke. Črtice in podlistki. Cena broš. K 2-—, vez. K 3-—, s pošto 20 v več. Časih ljubeznjivi, časih zbadljivi humor Frana Milčinskega odseva iz te njegove zbirke v vsi svoji svežosti.	Rdeči smeh. Spisal Leonid Andrejev. Preložil Vladimir Levstik. Cena broš. K 1-00, vez. K 2-00, s pošto 20 v več. V tem „odlomku najdenega rokopisa“ so popisane strahote vojne in iz nje po rajejoče se pijanosti krvi in blaznosti.	Pevka. Spisal Anton P. Čehov. Cena broš. K 00-—, vez. K 1-00, s pošto 20 v več. Ta mali umotvor podaja večinoma sliko iz sodobnega ruskega življenja.	Obrtni red. Cena K 1-—, s pošto K 1-20. Za vsakega obrtnika, naj je delodajalec ali delojemalec je ta priročna izdaja obrtnega reda velike koristi.

Ljubljana • Prešernova ulica 7 • Ljubljana

II.

Mnogo obširnejše so pa včasih obratne operacije z arbitražo obrestne mere, kakor so se dogajale ravno v poslednjih letih. Ko so se v inozemstvu za časa visoke konjunktуре obrestne mere znatno zvišale, mnogo bolj nego pri nas, kjer niso bile industrijalne investicije in efektivne spekulacije tako velike, kakor v tujini, tedaj so posodili naši denarni zavodi velike vsote v inozemstvo, da zaslužijo vsled diference obrestne mere. Te transakcije niso bile zdrave, ko so zavzele velik obseg, ker so domačemu trgu odtegnile denarna sredstva ter podražile trgovino in industrijo ceno denarja, vsled česar so se stavili večje zahteve na devizne zaloge avstro-ogrskih banke. Te transakcije je seveda banka lahko s tem omejila, da ji bila brezpogojno dolžna dajati na razpolaganje zlato in devize. Ker bančno vodstvo natančno opazuje devizni trg in splošno plačilni promet, tedaj tudi lahko vé, v katere svrhe se rabijo plačilna sredstva za inozemstvo. Banka je dala brez zadržka tekstilnim tovarnam na razpolaganje devize, ki so jih rabile za nakup bombazevine, dajala je tudi bankam devize, ki so jih rabile v ravnokar označeno svrhu; seveda je oddajala tudi devize, ki so se rabile v svrhu arbitraže obrestne mere — vendar je na mogla v gotovem oziru omejiti sredstva, katera so se od nje zahtevala v take svrhe. Ker banka popolnoma kontrolira devizni trg, tedaj so privatne banke prisiljene, da se obrnejo na njo, kadar jim poide lastna zaloga deviz. Če je imela banka vzrok domnevati, da za to povprašujejo po devizah, ker jih hočejo poslati v inozemstvo, tedaj jih sploh dala ni. Povpraševanje je seveda povzročilo, da so devizni kurzi v gotovi meri stopali; toda tudi v časih največjega denarnega pomanjkanja v inozemstvu, se niso pri nas navzlic tej taktiki bančnega vodstva devizni kurzi nič bolj zvišali, kakor v drugih državah, ki plačujejo v gotovini, in sicer iz enostavnega vzroka: Tudi pri visokih obrestnih merah v inozemstvu se z arbitražo razmeroma vendarle ne zasluži toliko, da bi se nosil velik riziko pri meničnem kurzu. Banke, ki se pečajo z arbitražo obrestne mere, morejo to storiti le tedaj, če si preiskrbe plačilna sredstva na inozemstvo za relacijo ali malo čez relacijo. Če se zvišajo devizni kurzi nad najnižjo mejo tudi samo za pol odstotka — in take izpremembe se gode v vseh državah, ki plačujejo v gotovini — potem bo riziko pri deviznem kurzu za denarne zavode prevelik in potem samoočelno pojenja povpraševanje v svrhu arbitraže obrestne mere. Če bančno vodstvo s tako devizno politiko prepreči arbitražo obrestne mere, tedaj je to v največjem interesu domačega narodnega gospodarstva. Kajti, če se denar daje v inozemstvo, tedaj se zmanjšajo domači denarni rezervoirji. Zahteve na banko v eskontnih in lombardnih poslih se večajo, ne ker se rabi denar, temveč da morejo finančni zavodi denar proti višjim obrestnim posojevati v inozemstvo. Banka bi bila, če bi teh operacij ne otekočila, prisiljena, toliko časa zviševati obrestno mero, da bi izginila diferenca obrestne mere na pram inozemstvu. To bi pa gotovo ne bilo v interesu domačega narodnega gospodarstva in banka bi ne imela prav nikakršnega vzroka, to z odhajanjem deviz podpirati. Banka pa, ki plačuje v gotovini, ki mora torej vsakomur dati na zahtevo zlato, to ne sme razločevati, v kakšne svrhe zahtevajo denar, ne more več preprečiti na enak način arbitražo obrestne

Marta Medved, Russia.

Julija Štor
v Prešernovih ulicah št. 8.
Najpriljubljenejši devili sodanosti.

Št. 23590 ad. 2800

VEČ 400 GODI
Najboljše gume in pomočnike
ANTI-TOMEČ
izvoz sušna
u kumpoku
(Češka)
izvoz
sušna
u kumpoku

Lepe prsi
dobe dekleta in žene vsake starosti, ako rabijo mojo najnovejšo kremo za prsi ali vodo za prsi. Rabi se samo zunanje; edino zanesljivo učinkujoče sredstvo, z jamčeno neškodljivostjo. — Cena K 3.—, K 5.— in K 8.—. Zraven spadajoče milo 60 vin. Prodaja jih gospa
Käthe Meuzel, Dunaj VII., Siebensterngasse 25, I. nadst., 0.

Razglas.
Tlakovarino, katere pobiranje je c. kr. deželna vlada za Kranjsko glasom raspisa z dne 17. januarja letos, št. 30951 ex 1909, mestni občini ljubljanski dovolila za nadaljnjo dobo 5 let, je odsle plačevati vselej sproti **hudar so prestopi mitnica** torej pri vstopu v mesto in zopet pri izstopu iz mesta v izmeri po 8 (osem) vinarjev za vsako vpreženo, po 4 (štiri) vinarje pa za vsako gnano živino.
Vprežena ali gnana živina, za katero je bila tlakovarina pri vstopu v mesto plačana, je tlakovarino prosta ob izstopu, če izstopi iz mestnega ozemlja pri kaki drugi mitnici še isti dan, kakor je vstopila v mesto, ali pa vsaj naslednji dan in se doprinese s tlakovarinske bolete dokaz, da je bila tlakovarina pri vstopu tisti ali prejšnji dan plačana.
Glede oprostitve od tlakovarine veljajo določila, katera so bila predpisana glede erarske cestarine v §. 17. in 18. oziroma 24. zakona z dne 26. avgusta 1891, državnega zakonika št. 140.
Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dne 16. avgusta 1910.
Zupan: **iv. Erihar I. r.**

Od dobrega najboljša sta
margarinovo maslo
za pečenje
1 1857 in
margarina z Vrbskega jezera
iz margarinih izdelovalnic
za planinske dežele v Celovcu.
Samo pol tako drago kakor naravno
presno maslo ga nadomeščata popolnoma za
kuhanje, pečenje in praženje.

Veletrgovina z železnino
„Merkur“
Peter Majdič, Celje
se priporoča.

Superfosfati
mineralni in animalni, najpreizkušenejši, najzanesljivejši in najcenejši gnojilo s fosforjevo 4743 kislino
za vse vrste zemlje.
Vsebinsko strogo zajamčena. Garantira se najhitrejši učinek, največji donos. Za spomladnjo setev neuprljivo. Dalje
amonijakovi, kalijevi in solitrovi superfosfati.
Dobavljajo jih vse tvornice za umetna gnojila, kmetijske družbe in društva.
Pisarna: Praga, Příkopy 17.

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond K 43,812.707.— — Izplačane odškodnine in kapitalije K 109,356.860.—
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.
Vsa pojasnila daje: čigar pisarne so v lastni bančni hiši v Gosposki ulici št. 12.
Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.
Zlasti je ugodno zavarovanje na doživlje in smrt z manjšajočimi se 1942 vplačili.
Generalno zastopstvo v Ljubljani

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.
Dejniška glavnica K 5,000.000.
Stritarjeva ulica št. 2.
Rezervni fond 450.000 kron.
Podružnice v Spletu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.
Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih 4 1/2 0/0 Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.
obrestuje od dne vloge po čistih

NARODNA TISKARNA
V LJUBLJANI
se priporoča
v izvršitev vseh tiskarskih del kakor: časopisov, knjig, tiskovin za urade, hranilnice in posojilnice, cenikov, okrožnic, jedilnih listov, mrtvaških listov, računov, kuvert, vizitnic itd.
Istotam izhaja dvakrat na dan „Slovenski Narod“, tednik „Slovenski Dom“ in mesečnik „Ljubljanski Zvon“.
Telefon šte. 85. Telefon šte. 85.

Po svetl.

* Tudi čudne postavbe. V Ameriko je prišla pred par tedni neka Rusinja iz Južne Rusije. Njena mož je že nekaj let v Ameriki. Zena je prišla s seboj dveletno hčerko in osemletnega sina. Oba otroka sta bila silno prestrašena, ko sta ugledala toliko množico ljudstva. Zlasti osemletni Benjamin je bil tako prestrašen, da se je bilo bati, da ga ne prime božjast. Vpil je in tulil, ter se oprjel na mater, tako da ga niso mogli nikamor spraviti. Zlasti pred uniformiranimi uradniki se je tresel kot šiba na vodi. Radi tega je zdravnik na izselniškem otoku izjavil, da je otrok slaboumen in da se mora radi tega vrniti v domovino. Mati je jokala in prosila za otroka, toda vse ni nič pomagalo. Tudi oče se je pripeljal iz New Jerseja v New York, da bi rešil svojega sina, pa tudi njemu ga niso hoteli izročiti. Oče se je nato po svojem zastopniku obrnil na pravno ministrstvo v Washingtonu. Izjavil je, da je pripravljen položiti potrebno vsoto za svojega sina, tako da se ni treba bati, da bi bil kdaj v nadlogi Zedinjenim državam. Kako bo izselniška oblast z otrokom ukrenila, se še prav nič ne ve; prav mogoče je, da ga pošlje nazaj v Rusijo. — Mali Benjamin je bil doma ravno tak otrok, kakršni so drugi otroci. Živel je v ruski stepi, kakor kostrunček na paši. Njihova hiša je stala na samotni. Najbližji sosed je bil oddaljen petnajst milj. Dotlej, dokler ni otrok prišel z doma, sploh nismo vedeli, da so še drugi ljudje na svetu razen njegove matere in sestrice. Zato je obšel dečka tak grozen strah, ko je ugledal toliko tako različnih in zanj gotovo tudi čez vse čudnih ljudi.

* Borzijanska igra. Na newyorški borzi je vladala poslednji čas velika negotovost. Nihče ni vedel, pri čem da je. Celo stari, izkušeni borzijanci so bili mnenja, da se tihotapško približuje kriza, toda pravega vzroka in dokazov za bližajočo se krizo ni mogel nihče navesti. Minuli teden se je ta zagonetka rešila. Nek angleški sindikat je nameraval po smrti železniskega kralja Harrimana spraviti pod svojo kontrolo vso velikanško transkontinentalno železnico zvezo. Sindikat pa je imel več poguma nego denarja. Dve velikanski finančni tvrdki, Morgan in Kuhn in Loeb & Co., ste pa prav pazljivo zasledovale manipulacije angleškega sindikata in vedele, kaj ta namerava, zato sta ga tudi z velikim veseljem podpirale celo finančno in mu lepo pustili, se zakladati z delnicami, katerim ceno pa je narekoval Morgan in Kuhn sindikat. Matador angleškega sindikata, inženir Pearson, je imel na razpolago 50.000.000 dolarjev za nakupovanje delnic železnice: Rock Island, Lehigh Valley, Wabash, Missouri Pacific, Denver & Rio Grande, Western Pacific in Rock Island. Delnice teh železnic so pa vredne 484.000.000 dolarjev. Pearson je nakupil za vsoto 50.000.000 dolarjev delnice, te zastavil Morganu in Kuhn in Loeb & Co., za denar pa zopet nove delnice kupil. Prebrisani finančiji pa, ko so izpredvideli, da je angleški sindikat prav drago kupoval, vnaprej pa več kupovati ne more, ker ni imel več kredita, so povzročili, da so začele cene delnic strahovito padati. Bankirji, katerim je angleški sindikat zastavil nakupljene delnice, so zahtevali večjo varnost, ta je pa ni mogel položiti. V kritičnem slučaju so poklicali angleški sindikat na obračun, ta se pa ni zamogel ganiti in odvzeli so mu vse delnice seveda zopet za ceno, katero je zopet narekoval Morgan - Kuhn sindikat. Transkontinentalni sistem se je uresničil, toda ni last Angležev, temveč onih newyorških finančnih baronov, kateri so prišli v »kritičnem času« na pomoč angleškemu sindikatu in ga tako spretno prekanili.

* Krepka beseda. Časopisi so že poročali, da se je pred dnevi poročil bivši katoliški duhovnik dr. Oton Sickenberger in sicer brez dovoljenja katoliške cerkve. Sickenberger je že pred devetimi leti odložil duhovsko obleko in prosil nadškofa v Monakovem, naj mu izposluje pri papežu dovoljenje za ženitev. Škof pa ves ta čas ni storil nič drugega, kakor da je zmerjal bivšega duhovnika in mu grozil z izobčenjem. Dr. Sickenberger se je kljub temu oženil — po avstrijskih postopkih bi se ne mogel — in poslal škofu pismo, v katerem piše med drugim tudi sledeče: »Kristus niti svojim izvoljenim apostolom ni prepovedal ženitve, v mojem slučaju pa se gre samo za navadnega duhovnika. — Večina apostolov je bila oženjena, le o Janezu in Pavlu vemo, da sta bila neozojena. Pavel, ki je bil najbolj proti ženitvi, je pa izrečno priznal, da nima v tem pogledu nikake zapovedi od Kristusa, ampak on, Pavel, svetuje, naj se Kristusovi učenci ženijo, ker bo itak kmalu ko-

nos sveta. (Pavel je bil slab pesnik, kajti sveta še danes ni konec.) Pavel je dovolil služabnikom cerkve, da se ženijo, če so pa postali vdoveci, jim druge poroke ni več dovolil, ker se je takrat splošno smatralo, da je drugi zakon nekaj nelegalnega. Čudne so postavbe katoliške cerkve. Duhovnikom v vzhodnih deželah dovoli zakon, do čim ga duhovnikom v zahodnih deželah najstrožje prepoveduje. Pravijo, da je cerkev, ozir. rimski papež nezmotljiv. Zakaj dovoli jutrovcem to, kar je nam pod izobčenjem prepovedano? Dočim grozi cerkev poštemu zakonu s svojimi najhujšimi kaznimi, postopa cerkev proti onim duhovnikom, ki greše zunaj zakona, jako milo, ali pa mnogokrat popolnoma prezre njihove grehe. Nili to samovolja? Ali ni to popolnoma narobe? Najhujša pa je to-le: Ako hoče oženjen mož postati duhovnik, se more to zgoditi samo pod pogojem, da se loči z ženo, ki mora iti v samostan. Ko je mož posvečen v duhovnika, si takoj lahko vzame ženo za kuharico, s katero živi, kakor se njemu zljubi. Tako daleč je zabredla katoliška cerkev, da vzame duhovniku postavno poročeno ženo, obenem mu pa dovoli, da vzame k sebi drugo ženo. Zaslužilo se je duhovnike zato, da oni zaslužijo narode. Kristus sam je rekel: »brezzakonskem življenju sledeče:« Vsi ne pojmiyo tega, ampak samo oni, katerim je to dano. So ljudje, ki so rojeni evnuhi; so tudi taki, ki so jih ljudje napravili za evnuhe; so pa tudi taki, ki so se sami samo radi nebeškega kraljestva skopili; kdor se more po tem ravnati, naj se ravna. S temi besedami je podal Kristus temeljno postavbo za zakon, ozir. za celibat: komur je dano, in kdor hoče radi nebeškega kraljestva živeti brezzakonsko življenje, naj to stori, tako pravi Jezus. Siliti koga, da živi izven zakona, je po njegovih besedah krivično. In tristo let po Kristusovi smrti so tudi bili skoro vsi duhovniki oženjeni, kar ni prav nič škodovalo cerkvi. Katoliška cerkev je uvedla vse polno zunanjih stvari, ki so za njen obstoj popolnoma brez pomena. Za nadaljnji obstoj katoliške cerkve je potrebno samo to, da spoštuje resnico in pravico, da goji usmiljenje in ljubezen do vseh ljudi. Ako se bo cerkev ravnala po tem in bo zaupala v boga, ne pa v postavbo na nasilje, potem se ji pač ni treba bati za obstanek. Tudi zakoni njenih služabnikov je ne bodo uničili. Jaz sem s cerkvijo obračunal. Zdaj ne govorim več v svojem imenu, ampak v imenu tisočev, ki jih ima cerkev še vkljenjene. V imenu vseh onih nesrečnikov, ki jih je cerkev skopila in jih ima za sužnje, zahtevam svobode, zahtevam tudi, da se odpravi bogu zoprno nasilje. Obtožujem vse one papeže in škofo, ki so napravili celibat za postavbo in ki celibat zagovarjajo, napadnega pobožnjastva, krutosti. Zahtevati od boga vdanih ljudi žrtve, kakršnih bog ne mara, je gotovo napadna religija; izsiliti žrtve, je nečloveško in kruto. Vsi oni, ki to postavbo vzdržujejo, so hinavci, kajti sami dobro vedo, kolikokrat se greši proti ti postavbi, greše tudi sami, in vendar delajo, kakor da bi bilo vse v redu, in silijo celo podrejevo duhovništvo in ravno taki hinavščini. Oni so tisti, ki najhujše greše na našem ljudstvu, kajti oni ponižujejo zakon, zabranjujejo najpobožnejšim sinovom ljudstva nasledstvo in provzročajo najhujšo nevarnost za tisoče žen, ki bi sicer lahko živele v najsvobodnejšem zakonu z duhovnikom. Mi smo svobodni pred bogom. On ne zahteva žrtve, ki se mu stidi, ako ne prihaja iz prostega nagiba. On zahteva usmiljenje. Vi pravite, da je naš zakon konkubinat: pred bogom pa je opravičen in svet, vaš celibat pa ni nič vreden. Vi hočete, da bi se nas zasramovalo in zaničevalo, toda zgodovina bo drugače sodila: osramočeni boste vi. Kajti pri vas je hinavstvo, strahopetnost; pri nas je resnica, pogum, čistost, omika in pravna prostost: vaše je farizejstvo in naše je krščanstvo!

* Dva velika zemljevida. Iz Londona poročajo o velikanskem zemljevidu, ki ga je dala napraviti kanadska železniška družba »The Grand Trunk Railway«. Zemljevid kaže britsko Sev. Ameriko in del Zedinjenih držav in sicer v najdrobnejših podrobnostih. Dolg je 12 čevljev, širok pa 6 čevljev in četrt palca debel. Tehta nad 1000 kilogramov, to pa zato, ker je delan na steklu. Delo na steklu je bilo sicer zelo težko, toda zemljevid je poseben pri električni razsvetljavi zelo efektan. — To pa ni največji zemljevid. Veliko večji je oni, ki je bil izdelan na račun londonske grofije in kaže plan Londona. Ta zemljevid je dolg 30 čevljev in širok 20 čevljev. Na zemljevidu je zaznamovano vsako poslopje in vsak prostorček. Zemljemerji so delali ta zemljevid celih 15 let. Veljal je 400.000 kron.

Perje
za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
F. HITI
Pred škofije šte. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Najboljši čevlji sedanjesti
so z znamko

Cene brez konkurence!
Edina zaloga le pri tvrdki
J. Keber
(pri zlatem čevlju)
Ljubljana, Stari trg 9.

Ustanovljeno 1845. Ustanovljeno 1845.
Edini zavod
v Ljubljani
za kemično čiščenje obleke
in zastorjev, barvarija
in likanje sukna na par.
JOS. REICH
Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče
Šelenburgova ulica št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

Važno! za Važno!
gospodinj, trgovce in živinorejce.
Najboljša in najcenejša postrežba
za droge, kemikalije, zelišča cvetja, korenine itd. tudi po Knoppe, ustne vode in zobni prašek, ribje olje, redilne in postopalne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, fotografirane aparate in potrebščine kirurških obvezila vsake vrste, sredstva za desinfekcijo, vosek in pasto za tla itd. — Velika zaloga najfinjšega rumu in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod in soli za kopel. Obilastv. konc. oddaja strupov.
Za živinorejce
posebno priporočljivo: grenka sol dvojna sol, soliter, ocojan, holmoč, krmišne apne itd. — Vnanja naročila se izvršujejo točno in solidno.
Drogerija
ANTON KANC
Ljubljana, Židovska ulica št. 1.
(Kopije po najnižji ceni razne zelišča (rože), cvetje, korenine, semena, skorje itd.)

AVG. AGNOLA
v Ljubljani, Dunajska cesta 21.
Velika zaloga
steklenine, porcelana, svetilk, zrcal, šip, kozarcev, vrčkov
L. t. d.
Gostilniška in kavararska namizna posoda
po najnižjih cenah.

dobra kmetija
na štajerskem za 4500 K.
Vpraša se v upravnistvu »Slovenskega Naroda«.
2262

Stampilije
vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.
Anton Černe
grover in izdelovatelj kmetijskih stampilij
Ljubljana, Sv. Petrac. 6.
Grafiki branko.

Seydlin

Najbolje za zoba

SODI iz belega hrastovega lesa, trpežni, močni.
SODE
od finega spirita
vinske sode
krasni izdelek, iz belega hrastovega lesa, močne, trpežne, popolnoma nove iz tovarne spirita za fini spirit in za vino pripravne, za vsako vino izborne, takoj rabljive za kar se jamči, odda v velikosti po 300, 400, 500, 600, 700 do 1000 litrov na zahtevo tudi 100 do 200 litrov ali manjše po prav solidnih nizkih cenah.
Iv. A. Hartmann naslednik
Avg. Tomažič,
Ljubljana, Marije Terezije cesta 2265
CENE nizke in solidne, točno potrebne.

Henrik Lanz
Mannheim.
Največja tvornica
lokomobil
na kontinentu.
Pat. lokomobile
za nasičeno in prevrto paro
z ventilnim krmjenjem sistem
„LENTZ“
z delovnostjo do 1000 p. s.
Ivst. protipa pisana
Emil Honigmann
Dunaj IX,
Löblichgasse 4.

3 gospodične
se sprejmejo v oskrbo. Dve separirani sobi in klavir na razpolago.
Kje, pove upravnistvo »Slovenskega Naroda«.
2780

Razprodajam na dražbi
v ponedeljek, 22. avgusta
ves dan svoje
posestvo
v Devici Mariji v Polju št. 19
obstoječe iz 15 njiv (stavbišča), 7 travnikov, 4 gozdnih parcel, 16 oralov hriba v Gostinci, delež gmajne in vse gospodarsko orodje.
2764 **Marija Juvan.**

V trajno delo sprejme takoj
mizarske pomočnike
Slavoj Blažič 2718
mizarski mojster
Zagorje ob Savi.
Plača po dogovoru. — Socialni demokrati se ne sprejmejo.

Zaradi rodbinskih razmer se
na Spodnjem Štajerskem
takoj zelo ceno proda dobro idoča
tiskarna,
knjigoveznica
in trgovina s papirjem.
Vprašanja na upravnistvo »Slovenskega Naroda«.
2753

Svoji k svojim! Narodna tvrdka!

Milko Krapeš
urar in trgovec
Ljubljana, Jurčičev trg šte. 3.
Ustanovljeno leta 1852.
Cen. občinstvu priporočam svojo bogato zalogo 1954
steklenih in žepnih ur,
uhanov, prstanov in verižic.
Osobito sedaj ob priliki božiča in Novega leta, namenil sem se prodajati dobre blage po izredno nizki ceni.
Popravila točno in ceno!
Za vsako prodano ali popravljeno uro jamčim 1 leto.
Gusto trpezarijsko in kuhinjsko posoda.

Proda se
iz proste roke po ugodni ceni
enonadstropna
HISA
v dobrem stanju s pripravnimi stranskimi poslopji in prostornim dvoriščem.
2746
Natančnejše se izve pri lastnici
v Ljubljani, Sv. Florijanu
ulica št. 42.

SINGER IZVIRNI SINGERJEVI SIVALNI STROJI

Ne samo industrijske stroje, nego za vsa šivalna dela v ročni, se lahko dobivajo pri nas.

Pazite na to, da kupujete v naših Naše prodajalnice opazujte po ngor- prodajalnicah.

SINGER Co. d. d. za šivalne stroje.
Kočevje, Glavni trg šte. 79.

Štedilna ognjišča „Triumph“

za gospodinjstva, ekonomije itd. v vsakršni izpeljavi. Ze 30 let so najbolj priznana. Priznana tudi kot najbolj in najprejnejši izdelek. Največja prihranitev goriva. **Specijaliteti:** štedilna ognjišča za hotele, gostilne, restavracije, kavarni l. dr. Ceniki in proračuni na razpolago. Glavni katalog 2040 franco proti doposlani znamki.

Tvornica za štedilna ognjišča Triumph
S. Goldschmidt & sin, Wels 18, Gorenje Avstrijsko.

E 306/10/5 2766

Dražbeni oklic.

V Beli peči na Gorenjskem se bo prodajalo dne 24. avgusta ob polu 11. uri in naslednje dni na javni dražbi in sicer:

manufakturno, galanterijsko in špecerijsko blago in emajlna posoda.

Predmeti, ki se prodajo na dražbi, so cenjeni na 1843 K 69 v, se nabavijo v dobrem stanju in se lahko vsak čas ogledajo pri upravitelju konkurznih mas g. Simonu Martinschitzu v Beli peči ali pa neposredno pred dražbo.

C. kr. okrajna sodnija odd. II., Kranjska gora, dne 11. avgusta 1910.

Ustanovljeno leta 1842.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

Brata EBERL

Ljubljana 343

črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja,

Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. Delavnica: Igriška ulica šte. 6.
nasproti hotela „Union“.

Ustanovljeno leta 1842.

Betonsko podjetje. Tvornica umetnega kamena in marmorja

ZAJEC & HORN

Izdelovanje kamnoseških del iz „umetnega kamena“ kakor: stopnice, postamente, balustrade, ornamente in kipe, vrtno ograje po načrtu, podboje za hišna vrata, nagrobne spomenike, vodovodne mušlje, cementne cevi itd.

Prevzemanje kanalizacij in fundamentov za stroje v izvršitev. Umetni marmor (Carralyth patent) za obhajilne mize, oltarje, prevleko stebrov in sten v cerkvah, privatnih in javnih hišah.

Xylolith kamenoles je izmed najboljših tlakov za cerkve, javne in zasebne stavbe. Zelo prilagoden za pisarne, hodnike, sobe; tiha hoja, topel, brez špranj (zato iz zdravstvenih ozirov priporočljiv) lahko snajenje, nezgorljiv, v poljubnih barvah od najpreprostejših do najfinejših izvršitev.

Projektiranje in izvršitev železobetonskih stavb; stropov, mostov, rezervarjev (sodov za vino) in celih tovarn po inženirju-strokovnjaku, kateri daje na željo tudi strokovna mnenja.

Telefon 237. Ljubljana, Dunajska cesta 73. Telefon 237.

Najnižje cene.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Turjaški trg šte. 7. 850

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gospodarske sobe. Preproge, zastorji, modreči na vmesih, kinnati modreči, otroški ventili itd.

Ustanovljena 1847. Najsolidnejše blago.

A. KUNST

Ljubljana

Židovska ulica šte. 4.

Velika zaloga obuval

iznosa izdelka za damo, gospodo in otroke je vedno na zalogi.

Vsahraha naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zasnemljejo. — Pri zunanjih naročilih naj se blagovni vzorce poslati. 40

Slovenski optični zavod v Ljubljani.

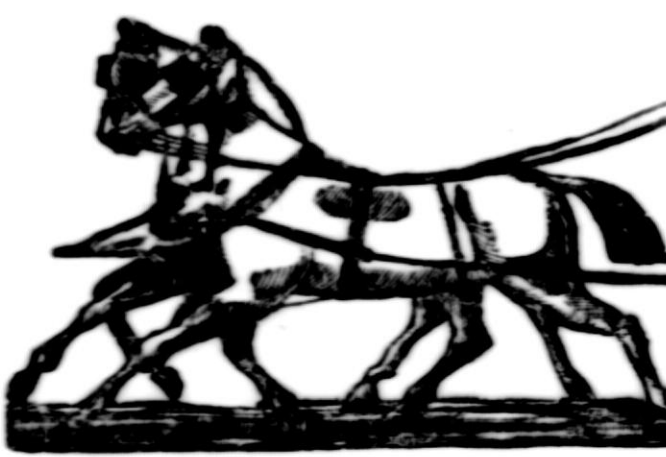
Fr. P. Zajec

optik, urar in trgovec z zlatarino in srebrnino.

Stari trg 26.

Popravila se izvršujejo točno in ceno.

Slovenski optični zavod v Ljubljani.

Josip Stupica

jeremenar in sedlar

v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših **konjskih oprav** kakor tudi krasno opremljene kočije, druge vozove in najrazličnejšo vprežno opremo katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče potrebščine kakor tudi že obrabljene vozove in konjske nprave.

Ant. Krejči

Ljubljana, Wolfova ul. št. 5.

priporočam svojo bogato zalogo najmodernejših, najfinejših **klobukov slamnikov in čepic.**

Prevzema tudi vsa v to vrsto spadajoča popravila proti najnižji ceni. Kupuje tudi vsakovrstne kože divjadi in jih najbolje plačuje.

Blago ceno in solidno.

Specialna trgovina

ročnih del

TONI JAGER

v Ljubljani, Židovska ulica šte. 5.

Predtiskarija

Tamburiranje

Montiranje ::

Plisiranje ::::

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske prometne družbe v Trbovljah

priporočam svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in odporne trdote daleč nadkrijujoči dobroti kakor tudi svoje priznane izvrstno apno.

Priporočila in izpričevala 2944

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Sanatorij „Mirni dom“

sprejema v prvi vrsti bolnike, in to moške na živcih bolehaajoče, potem alkoholike in od težkih bolezni okrevajoče. V porabi so kopeli, kakor tople, mrzle, solne, zračne in električne. Zdravilišče je tudi po zimi odprto. Cene so zmerne. Ceniki zastoj. 2509

Pojasnila daje lastnik in voditelj

Dr. Fran Čeh, pošta Gor. Kungota pri Mariboru, Štajersko.

Zahvala.

Dne 2. julija 1910 so vdrlji tatovi na drzen način v našo prodajalno ter ukradli iz lesenega predala ves denar. 2784

Proti vlomni tatvini smo sicer zavarovani po g. Leopoldu Grünfeldu iz Ljubljane pri zavarovalnici „North British and Mercantile“ na Dunaju le za zalogo blaga, ne pa za denar; ker pri sklepu zavarovalne pogodbe tega nismo zahtevali in dogovorili; vkljub temu — torej **brez vse dolžnosti** — povrnili nam je ta zavarovalnica **vso škodo.**

To kulantno postopanje nam daje povod, da se zavarovalnici „North British and Mercantile“ javno in najbolj zahvalimo in obenem to društvo priporočamo vsakomur, kdor hoče svoje imetje proti tatvini zavarovati.

Ljubljana, dne 5. avgusta 1910.

Premrl & Jančar.

Kamnoseške izdelke iz marmorja za cerkvene in pohištvene oprave, spomenike iz marmorja, granita ali sijenita, apno živo in ugašeno prodaja

Alojzij Vodnik

kamenarski mojster, 781

Ljubljana, Kolodvorska ulica.

Knjige s slikami za otroke:

Deca roma okrog doma, broš. . . K	—24	** Knjižica za mladino 21, 24 zv. á K	—50
Naše domače živali, broš. . .	—40	13, 14, 26, 29, 30, 31 zvez. á	1—
Noetova barka broš. . .	1-50	27 in 28 zvezek á	2—
Kaj pripoveduje čarovnica, broš. . .	1-20	** Kapitan Žar ali klet v tihem morju, vez. . .	1-20
„na lepenki“ . . .	2-40	Kočevar F.: Mlinarjev Janez. Zgodovinska povest . . .	—86
Podobe iz živalstva, broš. . .	—80	Kosi Ant.: Zlate jagode. Zbirka basni, vez. . .	1—
(Leporello) . . .	1-50	Spisi Kristofa Šmida:	
Pavluša in nuša . . .	1-60	Ljudevit Hrastar: Gobček . . .	—80
Palčki Poljanci . . .	3-60	Jozafat: Kraljevi sin Indije . . .	—80
Radost malih, broš. . .	—40	Pridni Janezek in hudobni Mihec . . .	1—
Snegulčica, broš. . .	1-20	Kanartek. Kresnica. Kapelica v gozdu . . .	—60
„na lepenki“ . . .	2-40	Slavček . . .	—60
Trnjeva rožica . . .	—60	Ferdinand . . .	—90
Vesela mladina, broš. . .	—80	Jagnje. Starček z gore . . .	—86
Vesela družica . . .	—70	Pirhi. Ivan turški suženj. Krščanska obitelj . . .	—80
Zlata radost . . .	—40	Hmeljevo cvetje. Marijina podoba . . .	—80
(Leporello) . . .	1-50	Ludovik, mladi izseljenec . . .	—80
Živali naše prijateljice, broš. . .	—70	Najboljša dedščina. Les ni križ . . .	—60
Modri Janko . . .	2-40	Rosa Jelodvorska, broša . . .	—80

Knjige za slikanje:

Tuckov, Zaklad za otroke . . . K	1—
Otroški vrtec . . .	1—
Za kratek čas . . .	1—
Mladi umetniki . . .	1—

Mladinski spisi:

Amicis: Srce, 4 zvezki á 40 h K	1-60
Andersen: Pravljice za mladino, vez. . .	1—
Brinar: Medvedji lov. Čukova gostija, kart. . .	—80
Campe: Odkritje Amerike . . .	2—
Cegnar Fr.: Babica. Povest . . .	1-20
Cigler Janez: Sreča v nesreči . . .	—76
Freuenfeld Jos.: Venček pravljic in pripovedi . . .	—40
Gangl Eng. Pisanice . . .	—50
Hubad Fran: Pripovedke za mladino I. in II. zv. á 40 h . . .	—80

Narodna knjigarna v Ljubljani
Prešernova ulica šte. 7.